

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ

**Қысқартылған аралық қаржылық ақпарат
(аудиттелмеген)**

2018 жылғы 30 маусым

МАЗМҰНЫ

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ АҚПАРАТҚА ШОЛУ БОЙЫНША ЕСЕП

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ АҚПАРАТ

Қаржы жағдайы туралы қысқартылған аралық есеп	1
Пайда мен шығын және басқа жиынтық кіріс туралы қысқартылған аралық есеп	2
Капиталдағы өзгерістер туралы қысқартылған аралық есеп	3
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы қысқартылған аралық есеп	4

Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту:

1	Кіріспе	5
2	Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	5
3	Есептілік саясаты бойынша қағидалардың қысқаша мазмұны	6
4	Есепке алу саясатын қолдануда маңызды бағалар мен кәсіби пайымдар	6
5	Жаңа есеп ережелері	9
6	Ақша қаражаттары және оның баламалары	18
7	Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	20
8	Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	21
9	Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	24
10	Негізгі құралдар	30
11	Өзге активтер	31
12	Қарыз қаражаттар	32
13	Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	32
14	Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	33
15	Өзге міндеттемелер	34
16	Акционерлік капитал	34
17	Пайыздық кірістер және шығыстар	35
18	Қаржылық туынды құралдармен жасалатын операциялардан болған шығындарды шегергендегі кіріспе	35
19	Нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша активтерді бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстар	36
20	Пайдаға салынатын салық	36
21	Қаржылық тәуекелдерді басқару	36
22	Шартты және келісімшарттық міндеттемелер	41
23	Әділ құн бойынша ақпаратты ашу	42
24	Байланысты тараптармен операциялар	45
25	Есептілік мерзімі аяқталғаннан кейінгі жағдайлар	48

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ АҚПАРАТҚА ШОЛУ БОЙЫНША ЕСЕП

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Акционеріне және Директорлар Кеңесіне

Алғысөз

Біз «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның (әрі қарай – «Қор») 2018 жылғы 30 маусымдағы қаржы жағдайы туралы қысқаша аралық есебіне және сәйкесінше аталған мерзімде аяқталған алты ай кезеңіндегі пайда мен шығын және басқа жиынтық кіріс, капиталдағы өзгерістер туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы есептеріне, есеп саясатының негізгі ережелері мен өзге де түсініктеме ақпараттан құралған жеке ескертулерге шолу жүргіздік. Басшылық аталған қысқартылған қаржы ақпаратын «Аралық қаржылық есептілік» Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) 34 сәйкес жасауға және ұсынуға жауап береді. Біздің міндетіміз біз жүргізген шолып тексеру негізінде аталған аралық қаржылық ақпараты бойынша қорытынды ұсыну болып табылады.

Шолып тексерудің көлемі

Біз, біздің шолуымызды «Компанияның тәуелсіз аудиторымен жүргізілетін аралық қаржы ақпараттарына шолу» 2410 Шолуларды жүргізу бойынша халықаралық стандарттарға сәйкес жүргіздік. Аралық қаржы ақпаратына шолу, қаржы және бухгалтерлік есеп мәселелеріне жауапты тұлғаларға сауалнама жүргізуден, сонымен қатар шолу бойынша аналитикалық және өзге рәсімдерді қолданудан тұрады. Шолып тексерудің көлемі Халықаралық стандарттарға сәйкес жүргізілетін аудит көлемінен айтарлықтай аз, сондықтан шолу барлық маңызды мәселелер бізге мәлім болатындығына сенімді болуға мүмкіндік бермейді. Осыған сәйкес біз өзіміздің аудиторлық пікірімізді білдірмейміз.

Қорытынды

Бізбен жүргізілген шолып тексеруге сүйене отырып, ұсынылған қысқартылған аралық қаржылық ақпарат, барлық маңызды аспектілерінде, «Аралық қаржы есептілігі» Халықаралық қаржылық есептілік стандартына (ХҚЕС) 34 сәйкес дайындалмаған деп сендіретін ешқандай негіздер біздің назарымызға түспеді.

PricewaterhouseCoopers LLP.

2018 жылдың 6 тамызы
Алматы, Қазақстан

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қаржылық жағдайы туралы қысқартылған аралық есеп

(Қазақстандық мың теңгеде)	Еск.	2018 ж. 30 маусым (аудиттелмеген)	2017 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	6	59,211,787	44,074,930
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын құнды қағаздар	7	-	2,659,323
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық құнды қағаздар	7	1,946,708	-
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	8	239,719,036	225,578,278
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебитті берешек		2,248	34,550
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	9	973,622	3,324,539
Сатылым үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар		-	567,017
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық құнды қағаздар		538,108	-
Негізгі құралдар	10	2,362,048	2,497,187
Материалдық емес активтер		248,580	292,674
Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы міндеттемелердің алдын ала төлемі		14,258,927	13,721,713
Сатылым үшін ұзақ мерзімді активтер		1,202,929	1,360,967
Басқа активтер	11	27,720,225	25,801,698
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР		348,184,218	319,912,876
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Қарыз қаражат	12	226,320,244	203,002,903
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттеме	13	10,574,062	3,177,338
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі		4,618,375	6,065,416
Келешек кезең кірістері мен міндетті кредиттік сипаттағы қор	14	5,705,594	5,263,531
Басқа міндеттемелер	15	2,487,953	1,255,534
БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР		249,706,228	218,764,722
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	16	72,920,273	72,920,273
Қосымша төленген капитал		834,527	834,527
Сатылым үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды бағалау қоры		-	70,337
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры		50,970	-
Басқа резервтер		316,430	316,430
Үлестірілмеген пайда		24,355,790	27,006,587
БАРЛЫҚ КАПИТАЛ		98,477,990	101,148,154
БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛ		348,184,218	319,912,876

2018 жылдың 6 тамызында Басқарма атынан қол қойылған және жариялауға бекітілген.

 Өсет Шарипов мырза
 Басқарма Төрағасының м.а.

 Ақмарал Бекмұратова ханым
 Бас бухгалтердің м.а.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ

Пайда мен шығын және басқа жиынтық кіріс туралы қысқартылған аралық есеп

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Еск.	2018 ж. 30 маусым (аудиттелмеген)	2017ж. 30 маусым (аудиттелмеген)
Пайыздық кірістер	17	11,012,684	19,741,758
Пайыздық шығындар	17	(4,043,112)	(3,844,557)
Таза пайыздық кірістер		6,969,572	15,897,201
Клиенттерге кредиттер мен аванстар және қаржы мекемелеріндегі қаражаттар құнсыздануы бойынша резервтер	8,9	-	(497,434)
Күтілетін кредиттік шығыстар (қалпына келтіру)	8,9	922,736	-
Кредит портфелін құнсыздануы бойынша резервті құрғаннан соң түсетін таза пайыздық кірістер		7,892,308	15,399,767
Комиссиялық кірістер		1,576,389	1,574,404
Қаржылық туынды құралдарымен орындалатын операциялардың шығыстарын есепке алмағандағы кірістер	18	973,962	(13,759,937)
Кіріс және шығыс арқылы әділ құнмен есептелетін бағалы қағаздарға қатысты операциялар бойынша шығынды қоспағандағы кірістер		60,711	31,734
Шетел валютасындағы операциялар бойынша шығындарды есепке алмағандағы кірістер		-	63
Шетел валютасын қайта бағалау шығындарын есепке алмағандағы кірістер		(1,622,792)	4,626,698
Нарықтағы мөлшерлемеден төмен мөлшерлемеден бастапқы активтерді қабылдаудан туындайтын шығындар	19	(4,443,157)	(4,278,675)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың құнсыздануы		(3,000)	-
Резервтерді (резервтерге есептеу) қалпына келтіру/басқа активтердің құнсыздануы бойынша		12,088	(2,459)
Резервтерді (резервтерге есептеу) қалпына келтіру/кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша		363,817	(340,704)
Басқа операциялық кірістер		42,784	22,458
Қор бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша шығындар		(266,013)	(408,197)
Еңбекті төлеу бойынша шығындар		(1,238,999)	(1,293,654)
Жалпы және әкімшілік шығындар		(727,194)	(830,929)
Салық салуға дейінгі кіріс		2,620,904	740,569
Пайда салығы бойынша шығыстар	20	(276,915)	(165,386)
Кезең үшін пайда		2,343,989	575,183
Басқа жиынтық кіріс:			
Сатылымға арналған қолданыстағы инвестициялар:			
- кезең бойынша шығындарды есепке алмағандағы кірістер		-	(105,632)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялар:			
- кезеңдегі шығындарды есепке алмағандағы кірістер		(19,367)	-
Басқа жиынтық кіріс		(19,367)	(105,632)
Кезең бойынша барлық жиынтық кіріс		2,324,622	469,551

Екі аралық кезеңдегі пайда мен жиынтық кірістің жалпы сомасы толығымен Қордың акционеріне тиесілі болады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Капиталдағы өзгерістер туралы қысқартылған аралық есеп

	Акционерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Сатылымға арналған қолда бар бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры		Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры		Басқа резервтер	Үлестірілмеген пайда	Барлығы
			Қосымша төленген капитал	Сатылымға арналған қолда бар бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры	Басқа резервтер			
2017 ж. 1 қаңтардағы қалдық	72,920,273	834,527	61,588	-	316,430	24,571,961	98,704,779		
Кезең бойынша пайда (аудиттелмеген)	-	-	-	-	-	575,183	575,183		
Басқа жиынтық кіріс (аудиттелмеген)	-	-	(105,632)	-	-	-	(105,632)		
2017 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	(105,632)	-	-	575,183	469,551		
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	-	(1,678,218)	(1,678,218)		
2017 ж. 30 маусымдағы қалдық	72,920,273	834,527	(44,044)	-	316,430	23,468,926	97,496,112		
2018 ж. 1 қаңтардағы қалдық	72,920,273	834,527	70,337	-	316,430	27,006,587	101,148,154		
Кіріс балансын аудару	-	-	(70,337)	70,337	-	-	-		
ХҚЕС (IFRS) 9 (аудиттелмеген) бастапқы қолдануындағы өзгерістер	-	-	-	-	-	(3,760,633)	(3,760,633)		
2018 жылдың 1 қаңтарындағы қайта есептелген қалдық (аудиттелмеген)	72,920,273	834,527	-	70,337	316,430	23,245,954	97,387,521		
Кезең бойынша пайда (аудиттелмеген)	-	-	-	-	-	2,343,989	2,343,989		
Басқа жиынтық кіріс (аудиттелмеген)	-	-	-	(19,367)	-	-	(19,367)		
2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	(19,367)	-	2,343,989	2,324,622		
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	-	(1,234,153)	(1,234,153)		
2018 жылдың 30 маусымындағы қалдық (аудиттелмеген)	72,920,273	834,527	-	50,970	316,430	24,355,790	98,477,990		

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы қысқартылған аралық есеп

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	2018 ж. 30 маусым Еск. (аудиттелмеген)	2017ж. 30 маусым (аудиттелмеген)
Операциялық қызметтерден түсетін ақша қаражаттары		
Түскен пайыздар	7,784,985	10,005,545
Төленген пайыздар	(1,649,993)	(1,875,472)
Түскен комиссиялар	2,241,962	1,675,958
Төленген комиссиялар	(739,715)	(1,731,226)
Басқа да операциялық қызметтен түсімдер	43,371	154,836
Еңбекақы беру бойынша шығындар, төленген	(1,004,939)	(919,288)
Жалпы және әкімшілік шығындар, төленген	(1,589,513)	(781,053)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі	5,086,158	6,529,300
<i>Келесілер бойынша таза (өсім)/төмендеу:</i>		
пайда немесе шығыс құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша	-	1,000,000
бағаланатын бағалы қағаздар	(20,061,815)	21,587,532
басқа қаржы мекемелеріндегі қаражат	2,782,945	1,562,815
клиенттерге берілетін кредиттер мен аванстар	(208,514)	(1,286,500)
<i>Келесілер бойынша таза (өсім)/төмендеу:</i>		
келесі кезеңдердің кірістері мен қаржылық кепілдіктер бойынша	7,638,393	(2,134,579)
міндеттемелер	(99,787)	(24,327)
басқа міндеттемелер бойынша		
Операциялық қызметте (пайдаланылған)/алынған таза ақша қаражаты	(4,862,620)	27,234,241
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша қаражаттары		
Инвестициялық бағалы қағаздарды шығарудан түсетін түсімдер	724,038	-
Негізгі құралдарды сатып алу	(108)	(48,504)
Материалдық емес активтерді сатып алу	(13,694)	(38,394)
Негізгі құралдардың шығуынан ақшалай түсімі	44,377	1,499
Инвестициялық қызметте (пайдаланылған)/алынған таза ақша қаражаты	754,613	(85,399)
Қаржы қызметінен түскен ақшалай қаражат:		
Қарық қаражатының түсуі	19,372,584	11,949,660
Қарыз қаражатын өтеу	(132,923)	(31,339,340)
Қаржылық туынды құралдарымен операциялардан алынған кірістер	-	4,702,293
Қаржы қызметінен түсетін таза ақша қаражаттары	19,239,661	(14,687,387)
Айырбас бағам өзгерісінің ақшалай қаражатқа және баламаларына әсері	5,203	226,988
Ақшалай қаражаттың және баламаларының таза өсімі	15,136,857	12,688,443
Кезең басындағы ақшалай қаражат пен баламалары	6 44,074,930	44,027,014
Кезең соңындағы ақшалай қаражат пен баламалары	59,211,787	56,715,457

* 2018 жылдың 1 қаңтарында қарыз қаражаттарының қалдығы 203,002,903 мың теңгені құрады. 2018 жылдың алты айы ішінде ақшалай қаражаттың қозғалысы 17,045,933 мың теңгені құрады. Ақшалай емес баптар бойынша қозғалыс 2,193,728 мың теңге мөлшерінде алынған қарыздарының әділ құнының өзгеруі болып табылады. 2018 жылғы 30 маусымға қарыз қаражаттарының қалдығы 226,320,245 мың теңгені құрады.

1 Кіріспе

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры АҚ (бұдан әрі «Қор») Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 26 сәуірдегі №665 Қаулысына сай құрылды. Қор Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген және өз қызметін қаржылық қызметтермен қамтамасыз ететін акционерлік компания, шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуды қолдау бойынша дамыту институты ретінде жүзеге асырып жатыр.

2018 жылғы 30 маусым мен 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың 100% акционері «Байтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі «Жалғыз Акционер») саналады. Қордың ақырғы акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі саналады. Байланысты тараптарға қатысты операциялар туралы ақпарат 24-ші ескертуде айтылған.

Негізгі қызмет. Қордың негізгі қызметі коммерциялық банк арқылы шағын және орта бизнес кәсіпорындарын, микроқаржылық ұйымдарын несиелендіруден тұрады. Сонымен қатар кредиттер бойынша кредит тәуекелі түпкілікті қарыз алушыға коммерциялық банк арқылы беріледі. Қор меншікті және қарызға алынған қаражатты Қазақстан аумағында шағын және орта бизнес кәсіпорындарын қаржыландыру үшін қолданады.

Қордың 16 аймақтық бөлімшелері бар. Бас кеңсе Алматы қаласында орналасқан.

Тіркелген мекенжай мен қызметті орындау орны. Қор келесі мекенжай бойынша тіркелген: Қазақстан Республикасы, Алматы, Гоголь к-сі, 111

Есептілікті беру валютасы. Бұл қаржылық есептілік басқалай көрсетілмесе қазақстандық теңгеде көрсетіледі.

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Қазақстан Республикасы. Тұтастай алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасына даму үстіндегі нарықтың сипаттамалық ерекшеліктері тән. Бұл, әсіресе, мұнай және газ бағаларының тербелістеріне сезімтал.

Бұл ерекшеліктерде ұлттық валюта қамтылады, бірақ мемлекеттен тыс еркін конвертациясы болмайтын ұлттық валютамен, құнды қағаздар нарығындағы өтімділіктің деңгейімен шектелмейді.

2015 ж. 20 тамызда Ұлттық Банк пен Қазақстан Республикасының Үкіметі инфляциялық таргеттеу режиміне, валюта дәлізін жою және еркін өзгермелі айырбас бағамына көшуге негізделген теңгенің айырбастау бағамының қолдауын тоқтату және жаңа ақша-кредиттік саясатын жүзеге асыру туралы шешім қабылдады. Нәтижесінде, 2015 жылдың тамыз айы - 2017 жылғы желтоқсан ішінде теңгенің айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 187-ден 334 теңге аралығында өзгерді. Осылайша, теңгенің айырбастау бағамы мен Ұлттық Банктің және Үкіметтің болашақ іс-әрекеттеріне қатысты белгісіздік, сондай-ақ бұл факторлардың Қазақстан Республикасының экономикасына әсері бар.

2016 жылдың қаңтар айының ортасында Standard & Poor халықаралық рейтинг агенттігі 2016-2019 жж. кезеңіндегі мұнай бағасына қатысты өз болжамын едәуір қысқартты.

Сәйкесінше, 2016 жылдың ақпанында Standard & Poor («S&P») ұлттық және шетел валютасындағы міндеттемелер бойынша Қазақстандағы ұзақ мерзімді кредит рейтингін BBB + дан BBB дейін төмендетті. Бұдан басқа, («S&P») осы кезеңде «А-2» -дан «А-3» -ке дейін шетелдік және ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша Қазақстанның қысқа мерзімді рейтингтер төмендетті және «kzAA+»-дан «kzAA» дейінгі ұлттық шкала бойынша рейтинг.

2017 жылдың қазан айында («S&P») Қазақстанның кредит рейтингін «BBB-/A-3» деңгейінде растады, бірақ болжамды жағымсыздан тұрақтыға дейін жақсартты. Атап айтқанда, жағымды жаққа рейтинг бойынша болжамды қайта шолуға бірқатар факторларға әсер етті. Олардың ішінде ақша-кредит саясатының тиімділігі артуы, бұл 2017 жылдың шілдесінде 48% -ға дейін, 2015 жылдың соңындағы 70%-бен салыстырғанда резиденттер депозиттерін долларландырудың күрт төмендеуіне байланысты. Сонымен қатар, агенттіктің бағалауы бойынша, Қазақстан 2017 жылы ЖІӨ-нің 17% -ға жуық қарыздық жүктемесінің төмен деңгейімен таза кредит беруші ретінде өз позициясын сақтап қалды. Мұның бәрі болашақта Ұлттық қор активтерінің айтарлықтай көлемі - 2017 жылдың соңына қарай ЖІӨ-нің 40% -ын ескере отырып, қосымша қарыз алу қабілеттілігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Сарапшылар экономиканың өсуі мемлекеттік инвестициялармен, мұнай өндірісі және мұнай бағасы арту шамасы бойынша экспорттың артуымен қолдау көрсетілетін болады деп күтуде, бұл көбінесе 2016 жылдың соңынан МЭҰ елдерінің мұнай өндіру көлемінің төмендеуіне байланысты.

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта (жалғасы)

Қаржы нарықтары бұрынғыша тұрақтылықтың жоқ болуымен, бағаның жиі әрі айтарлықтай деңгейде өзгеруімен, сауда операциялары бойынша спредтердің артуымен сипатталады. Бұл экономикалық орта Қордың қызметіне және қаржы жағдайына әсер етеді. Басшылық Қордың тұрақты қызметін қамтамасыз етуге арналған тиісті шараларды қабылдайды. Десек те, ағымдағы экономикалық жағдайдың болашақтағы салдарын болжау қиын және басшылықтың ағымдағы күткендері мен бағасы іс жүзіндегі нәтижелерге ұқсамауы мүмкін.

Бұдан басқа Қазақстан Республикасындағы қаржы секторы Қазақстан Республикасының саяси, заңнамалық, салықтық және реттелмелі өзгерістеріне тап болады. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылығының перспективалары елеулі деңгейде Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылау және саяси жүйенің, яғни Қордың бақылауынан тыс міндеттердің дамуына тәуелді.

Басшылық «келтірілген шығындар моделін» пайдалану арқылы кредиттің құнсыздануымен резервтің деңгейін қолданылатын бухгалтерлік есептеу стандарттарына қолданылатын талаптарға сай анықтады. Бұл стандарттар өткен жағдайлардың нәтижесінде пайда болған құнсыздану шығындарын мойындауды талап етеді және болашақта болуы мүмкін құнсызданудың нәтижесін, мұндай жағдайлардың пайда болу мүмкіндігіне қарамастан құрылатын экономикалық ортаны қоса растауға тыйым салады. Осылайша, қаржылық активтердің түпкілікті шығындары ағымдағы резервтің деңгейіне ұқсас болмауы мүмкін. 4-ескертуді қараңыз.

Басшылық қаржы секторының, экономиканың дамуына әсер ететін барлық тенденцияларды, олардың болашақта (болған жағдайда) Қордың қаржы жағдайына әсерін болжай алмайды. Басшылық Қордың тұрақтылығын сақтау мен қызметін дамыту үшін барлық тиісті шараларды қабылдауды ұсынады.

3 Есептілік саясаты бойынша қағидалардың қысқаша мазмұны

Есептілікті дайындаудың негіздері. 2018 жылдың алты ай кезеңіне арналған осы қысқартылған аралық қаржы ақпараты ХҚЕС (IAS) 34 «Аралық қаржылық есептілікке» сәйкес дайындалған. Оған қаржылық есептіліктің толық пакетіне қажетті барлық ақпарат енгізілді және бұл есеппен танысу 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған Қаржылық есептің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі «ХҚЕС») сай дайындалған бір жылдық қаржы бойынша есептілік қолда бар болуы керек.

Жоғарыда айтылғанды ескермегенде, осы қысқартылған қаржылық ақпаратта және 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдық қаржылық есептілікті дайындауда бірыңғай есепке алу саясаты мен есептеу әдістері қолданылған. Анықталған жаңа стандарттар, интерпретациялар мен 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға арналған қаржылық есептілікте ашылған қолданыстағы стандарттардағы өзгеріс 2018 жылдың 1 қаңтарында Қорға қатысты күшіне енді. Олардың Қордың қысқаша аралық қаржы бойынша ақпаратына айтарлықтай әсері болмады. 5 қосымшаны қараңыз.

Аралық кезеңдегі салықты бағалау. Аралық кезеңге арналған кіріс бойынша салық шығындары тиімді салықтық мөлшерлемені қолданумен есептеледі, ол жылдық кірістердің күтілген жалпы сомасына қолданылады, мұндай жылдық кіріс аралық уақыт кезеңінде салықты төлеуге дейінгі кірістерге қолданылатын кіріс бойынша салықтың бағаланатын орташа жылдық мөлшерлемесін көрсетеді.

4 Есепке алу саясатын қолдануда маңызды бағалар мен кәсіби пайымдар

Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратты дайындау басшылықтың кәсіби пайымдарын, есеп айырысу саясатына, активтер мен міндеттемелердің есептік сомасына, кірістер мен шығындарды пайдалануға әсер ететін жорамалдарын және есеп айырысу бағаларын талап етеді. Іс жүзіндегі нәтижелер осы есеп айырысу бағаларынан бөлек болуы мүмкін.

Осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратты және 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылықпен Қордың есепке алу саясатын қолдану кезінде жасаған бірегей маңызды кәсіби пайымдары, сондай-ақ есепке алу бағаларындағы белгісіздіктің негізгі көздері қолданылды.

Қызметтің толассыздығы. Басшылық осы қаржылық есептілікті қызметтің толассыздығына рұқсат ету негізінде дайындайды. Осы пайымды құру барысында, басшылық Қордың қаржылық жағдайын, ағымдағы мақсаттарды, операциялардың кіріс алып келуін және қаржы ресурстарына қолжетімділікті ескереді.

4 Есепке алу саясатын қолдануда маңызды бағалар мен кәсіби пайымдар (жалғасы)

Кредиттің, клиент аванстарының және қаржы мекемелеріндегі қаражаттың құнсыздануы бойынша резервтің қалпына келуінен және құнсыздануынан түсетін шығындар. Қор өзінің кредиттік портфелін және қаржы мекемелеріндегі қаражатын тұрақты түрде құнсыздану нысанына қатысты талдайды. Кезең үшін пайдадағы немесе шығындағы құнсызданудан шығынды көрсету керек пе екендігін анықтауға байланысты Қор кредиттік портфель және қаржылық мекемелердегі қаражаттар бойынша есептелген болашақ ақша ағындарының өлшенген төмендеуін куәландыратын көрнекі белгілерінің болуы туралы кәсіби пайымдарды сол немесе басқа жағдайда жеке кредит бойынша төмендеу анықталғанға дейін қолданады. Бұл көрсеткіш қарыз алушылардың төлем мәртебесіндегі қолайсыз өзгерістер немесе ұлттық немесе жергілікті активтер бойынша міндеттемені орындамаумен байланысты экономикалық жағдайлар туралы өлшенетін деректерді қамтуы мүмкін. Басшылық құнсызданудың объективті белгілері және кредит тәуекелдігі сипаттамалары бар активтерге қатысты өткен жылдың шығындары туралы деректер негізінде бағалауды пайдаланады. Ақшалай қаражаттардың болашақ ағындарының мөлшерін және уақытын бағалау үшін пайдаланылатын әдіснамалар мен жорамалдар есептік және нақты шығындар арасындағы кез-келген келіспеушіліктерді азайту үшін тұрақты түрде талданады.

2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішінде Қор 922,736 мың теңге мөлшерінде қаржылық мекемелердегі қаражаттар және кредиттер және клиенттерге аванстар бойынша кредиттік портфельдің құнсыздануынан қалпына келтіруді мойындады (2017 жылдың 30 маусымына аяқталған алты айда: 497,434 мың теңге мөлшерінде құнсыздануға резервті қалпына келтіру). 8 және 9 ескертулерді қараңыз.

2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде Қор «Delta Bank» АҚ қарыз сомасын мерзімінен бұрын өтеу бойынша жұмысын жалғастырды. 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап осы есептің күні бойынша «Delta Bank» АҚ 0 теңге өтелді (2017 жылы: 5,038,763 мың теңге негізгі қарыз және 791,161 мың теңге Қордан алынған кредиттер бойынша есептелген сыйақы).

2017 жылдың 28 сәуірінде жасалған талап қою құқықтарын кеміту шарты шеңберінде Қор «Delta Bank» АҚ берген кредиттерді өтеу шотына АҚ-нан шағын және орта бизнес кәсіпорындарға берілген 15,443,912 мың теңге негізгі қарыз және 253,529 мың теңге есептелген сыйақы мөлшерінде кредиттер портфелін алды. Қор басшылығы шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген жаңа кредиттер портфелінің әділ құнын 11,418,766 мың теңге мөлшерінде талап қою құқықтарын қайта кеміту күніне бағалады, бұл берілген кредиттерді бастапқы танудан 4,278,675 мың теңге мөлшерінде шығынды тануға алып келді. Әділ құнды бағалау кезінде кредиттерден күтілетін ақша ағындары қарыз алушыларға арнайы кредиттік тәуекел ерекшелігін ескерумен түзетілген 14% көлемінде нарықтық пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған. 9 және 19 ескертулерді қараңыз.

«Delta Bank» АҚ берешегінің қалған бөлігі 4,152,389 мың теңгені (31 желтоқсан 2017 ж.: 4,152,389 мың теңге) және нарықтықтан төмен мөлшерлемелер бойынша берілген қарыздар бойынша дисконт 0 теңгені (31 желтоқсан 2017 ж.: 0 теңге) құрады. Қор басшылығы «Delta Bank» АҚ бойынша берешек сомасының құнсыздануы бойынша резерв мөлшерін 4,152,389 мың теңгеге бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: 4,152,389 мың теңге). 8 ескертуді қараңыз.

Туынды қаржылық құралдардың және кейбір басқа да қаржылық құралдардың әділ құны. Бағалауы бақыланатын нарықтық бағалар қолданылатын жорамалдар негізінде жүзеге асырылатын қаржылық құралдардың әділ құны 23 ескертуде ұсынылған.

2014 жылдың желтоқсанында және 2015 жылдың қазанында Қор АҚШ долларында Азия Даму Банкінен (бұдан әрі «АДБ») алынған қарыздармен байланысты валюталық тәуекелді азайту мақсатында коммерциялық банктермен 5 жылдық белгіленген своп шарттарын жасасты. 11 ескертуді қараңыз. Қор 26,728,296 мың теңге мөлшерінде (2017 ж. 31 желтоқсан: 25,193,064 мың теңге) есепті күнге туынды қаржылық құралдардың әділ құнын және 2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты үшін 1,539,629 мың теңге мөлшерінде (2017 ж. 30 маусымында аяқталған алты айда: 17,435,525 мың теңге) қаржылық туынды құралдармен операциялардан туындаған кірістерді көрсетуге әкелген есепті күнгі своп шарттарының әділ құнын бағалады. 2017 жылдың 30 маусымындағы жағдайы бойынша своп шарттардың әділ құнын бағалау кезінде 1 АҚШ доллары үшін 361.21 теңге форвардтық айырбас бағамы қолданылған (2017 ж. 31 желтоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 356.22 теңге), бұл есепті күнге своп шарттарының әділ құнының артуына алып келді. Қор 2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде АДБ қарыздары бойынша 1,690,699 мың теңге мөлшерінде шетел валютасын қайта бағалаудан болған таза шығынды мойындады (2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда: таза кіріс 4,430,561 мың теңге).

4 Есепке алу саясатын қолдануда маңызды бағалар мен кәсіби пайымдар (жалғасы)

Коммерциялық банктермен своп шарттар бойынша Қор жылдық үш пайызды төлейді, бұл 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішінде 687,980 мың теңге мөлшеріндегі шығындарға алып келді (2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда: 1,148,902 мың теңге).

2017 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішінде жалпы сомасы 116,132 мың АҚШ доллар болатын 5 жылдық белгіленген своп шарттарын мерзімінен бұрын жабу жүзеге асырылды, соның нәтижесінде 4,702,294 мың теңге мөлшерінде қаржылық туынды құралдармен операциялардан түскен кірістер мойындады. 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішінде своп бойынша шарттарды мерзімінен бұрын жабу жүзеге асырылмаған.

Әділ құнды бағалау бойынша Қор Қазақстанның мемлекеттік тәуекеліне түзетілген АҚШ доллары және қазақстандық теңге бойынша тәуекелсіз мөлшерлемені қолданумен дисконтталған ақша ағындары әдісін қолданды. 11 және 18 ескертулерді қараңыз.

Байланысты тараптармен операцияларды бастапқы тану. Әдеттегі қызметінің барысында Қор байланысты тараптармен операциялар жасайды. ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес қаржы құралдары бастапқыда әділ құны бойынша танылады. Мұндай операциялар үшін белсенді нарықтың болмауы кезде нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша операциялардың жасалынатындығын анықтау үшін кәсіби пайымдаулар қолданылады. Талқылау үшін негіздеме байланысты емес тараптармен жасалатын операциялардың ұқсас түрлерінің бағасын белгілеу және тиімді пайыздық мөлшерлемені талдау болып табылады. Байланысты тараптармен операцияларға қатысты шарттар 24 ескертуде келтірілген.

Қаржылық құралдарды төменгі нарықтық мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану. Әдеттегі қызмет барысында Қор үшінші тараптармен, ең алдымен байланысты тараптармен нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша операциялар жүргізеді. ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес қаржы құралдары бастапқыда әділ құны бойынша танылды. Талқылау үшін негіздеме байланысты емес тараптармен жасалатын операциялардың ұқсас түрлерінің бағасын белгілеу және тиімді пайыздық мөлшерлемені талдау болып табылады.

2014-2015 жылдары Қор «Бәйтерек» ҰБХ »АҚ-нан 200 млрд. теңге мөлшерінде жылдық 0,15% өтеу мерзімі 20 жыл болатын қаражат алды. Қарыз қаражатының әділ құнын бағалау кезінде Қор басшылығы 20 жылдық мерзім ішінде шығарылған 10 жылдық мемлекеттік облигациялар бойынша кірістілік қисығынан алынған жылдық базалық мөлшерлемені пайдаланды.

2014-2015 жылдары 200 млрд. теңге сомасындағы алынған қаражат жылына жылдық 2%-бен 20 жыл өтеу мерзімімен коммерциялық банктерде толығымен орналастырылған. Банктер берген қарыздардың әділ құнын бағалау кезінде, Қордың басшылығы әрбір кредиттік рейтинг үшін Кредиттік Спрэд Дефолты негізінде әр банктің кредиттік тәуекелдердің ерекшеліктерін пайдаланды Кредиттік Спрэд Дефолты 20 жылдық мерзім ішінде шығарылған 10 жылдық мемлекеттік облигациялар бойынша кірістілік қисығынан алынған жылдық базалық мөлшерлеме бойынша түзетілді.

Тиімді пайыздық мөлшерлемелерді қолдану қаржы құралдарын төменгі нарықтық мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезіндегі кірістер мен шығыстарды тануға әкелді.

2014-2015 жылдары Қор АДБ-нен жылына 0,9207% пайыздық мөлшерлеме және өтеу мерзімі 5 жыл болатын 350 млн. АҚШ доллары көлемінде қаражат алды. Алынған қаражат толығымен АДБ мақұлдаған қазақстандық коммерциялық банктерге орналастырылды. Қордың басшылығы осы қарыздардың әділ құнын бағалап, кәсіби пайымдарды қолданды. Қор басшылығы қарыздар алу және кредиттер беру бойынша мәмілелер бірегей болып табылады деген қорытындыға келді, өйткені Қор мен АДБ даму институттары болып табылады және нарықта мұндай мәмілелер жоқ. Тиісінше, мәміле бағалары, негізгі немесе ең тиімді нарықтың ағымдағы бағалары бола отырып, мәмілелер бойынша шығындарды ескерумен болашақта түзетуді қажет етпейді. Осылайша, мәміле бағасы бастапқы тану кезінде шығарылған қарыз қаражаттардың және кредиттердің әділ құнын білдіреді және қандай да бір түзетуді талап етпейді. 12 ескертуді қараңыз.

4 Есепке алу саясатын қолдануда маңызды бағалар мен кәсіби пайымдар (жалғасы)

2015 жылы Қор «Банк Центр Кредит» АҚ үшін «Банк ЦентрКредит» АҚ-мен Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінде (бұдан әрі - «ЕҚДБ») ашылған 27,220 млн теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылдың 30 маусымындағы жағдай бойынша «Банк ЦентрКредит» АҚ ЕҚДБ-ден 20,470 миллион теңге мөлшерінде қарыздар алды (31 желтоқсан 2017 ж.: 20,470 миллион теңге). Қордың басшылығы шығарылған күні «Банк Центр кредит» АҚ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген 229,222 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша есептелген комиссиялық кіріс сомасы 90,112 мың теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсан: 179,161 мың теңге). 14 және 22 Ескертулерді қар.

2016 жылы Қор «Forte Bank» АҚ және «КМФ» микроқаржы ұйымы» ЖШС үшін (бұдан әрі «КМФ» МҚҰ») «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ-мен ЕҚДБ-де ашылған сәйкесінше 9,907 миллион теңге және 3,776 миллион теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ ЕҚДБ-нен сәйкесінше 19,243 миллион теңге және 3,776 миллион теңге мөлшерінде қарыз алды (31 желтоқсан 2017 ж.: сәйкесінше 19,243 миллион теңге және 3,776 миллион теңге). Қордың басшылығы «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген сәйкесінше 47,294 мың теңге және 19,409 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: сәйкесінше 57,030 мың теңге және 25,669 мың теңге). 14 және 22 ескертулерді қараңыз.

2017 жылы Қор «Банк Kassa Nova» АҚ үшін «Банк Kassa Nova» АҚ-мен ЕҚДБ-да ашылған 1,793 миллион теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша «Банк Kassa Nova» АҚ ЕҚДБ-нен 1,793 миллион теңге қарыз алды (31 желтоқсан 2017 ж.: 1,793 миллион теңге). Қордың басшылығы «Банк Kassa Nova» АҚ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген 1,250 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: 1,250 мың теңге). 14 және 22 ескертулерді қараңыз.

5 Жаңа есеп ережелері

ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша кірістерге» түзетулер (2016 жылдың 12 сәуірінде шығарылған және 2018 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе осы күннен кейін жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді). Түзетулер стандарттың негізін қалайтын принциптерін ауыстырмайды, керісінше осы принциптерді қалай қолдану керектігін түсіндіреді. Түзетулер келісімшарт міндеттемелерін қалай орындау керектігін сәйкестендіру (тауарлар мен қызметтерді сатып алушыға беру уәдесі), компанияның принципшіл (тауарлар немесе қызметтер жеткізушісі) немесе агент (тауарлар мен қызметтерді жеткізуді ұйымдастыру үшін жауапты) екендігін анықтау, және белгілі бір уақыт сәтінде немесе кезең аралығында лицензия ұсынылғаннан кейін кірісті мойындау керектігін қалай анықтауды нақтылайды. Түсіндірмелерге қосымша ретінде, түзетулер босату туралы екі қосымша талаптарды қамтиды, олар компанияға шығындарды және есепте қиындығын төмендету мақсатында алғаш болып жаңа стандартты қолдануға мүмкіндік береді.

ХҚЕС (IFRS) 15-ң қабылдануы есеп саясатындағы өзгерістерге және қаржылық есептілікте түзетулерді тануға әкеп соқтырмады. 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішінде Қор тұрақты ақша кірістер ағындарын талдау, жеке келісімшарт талаптары негізінде және осы кезеңде қолданылатын фактілер мен міндеттемелер бойынша Қор басшылығы жаңа стандартты қолдану қаржылық есептілікке маңызды әсер көрсетпеді деп есептейді.

ХҚЕС (IFRS) 9 өтпелі ережелері шеңберінде Қор салыстырмалы көрсеткіштерді қайта есептемеу шешімін қабылдады. Қаржылық активтер мен міндеттемелердің өту күніндегі баланстық құнына кез келген түзетулер ағымдағы кезеңнің бастапқы бөлінбеген пайдасында және басқа резервтерінде мойындалды.

Сәйкесінше, ескертулерде ашу үшін ХҚЕС (IFRS) 7 ашуларындағы келесі түзетулер сонымен қатар тек ағымдағы жылға қолданылды. Ескертулерде салыстырмалы кезеңді ашу алдыңғы жылы жасалған ашуды қайталайды.

ҚЕХС (IFRS) 9 қабылдау қаржылық активтердің құнсыздануы және қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді тану, жіктеу және бағалау бойынша есеп саясаттарындағы өзгерістерге алып келді. ХҚЕС (IFRS) 9 сонымен қатар ҚЕХС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашу» сияқты қаржылық құралдарға жататын басқа стандарттарға барынша түзетулер енгізді.

Төменде кестеде 2018 ж. 1 қаңтарында ҚЕХС (IFRS) 9 көшу кезінде қабылданған ХҚЕС (IAS) 39 сәйкес олардың жаңа бағалау санаттарымен алдыңғы бағалау санаттары бойынша қаржылық активтердің баланстық құнын салыстыру келтірілген:

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)	Бағалау санаты		ХҚЕС (IAS) 39 сәйкес баланстық құны (2017 ж. 31 желтоқсан кезеңінің соңындағы қалдық)	Қайта бағалау	Әсері	Қайта жіктеу	ХҚЕС (IAS) 9 сәйкес баланстық құны (2018 ж. 1 қаңтар кезеңінің соңындағы қалдық)
	ХҚЕС (IAS) 39	ХҚЕС (IFRS) 9					
Ақша қаражаттары және ақша қаражаттарының баламалары:							
- ҚРҰБ шоттар бойынша қаражат қалдықтары	Қарыздар және дебиторлық берешек	Амортизациялық құн бойынша бағаланатындар	18,692,460	-	-	-	18,692,460
- Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар			25,382,470	(2,120)	-	-	25,380,350
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар:							
- Қаржылық мекемелер берген кредиттер	Қарыздар және дебиторлық берешек	Амортизациялық құн бойынша бағаланатындар	216,059,786	(4,203,004)	-	-	212,856,782
- Үш айдан астам бастапқы өтеу мерзімі бар банктердегі депозиттер			9,518,492	(70,552)	-	-	9,447,940
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	Қарыздар және дебиторлық берешек	Амортизациялық құн бойынша бағаланатындар	3,324,539	(93,692)	-	-	3,230,847
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	Сату үшін қолда барлар	Өзге жиынтық кірістер арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар	567,017	(7,327)	-	-	567,017
Борыштық бағалы қағаздар	Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар	Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар	2,659,323	-	-	-	2,659,323
Өзге қаржылық активтер:							
Туынды қаржылық құралдар	Сату үшін қолда барлар	Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар	25,193,064	-	-	-	25,193,064
Дебиторлық берешек	Қарыздар және дебиторлық берешек	Амортизациялық құн бойынша бағаланатындар	62,637	-	-	-	62,637
Барлық қаржылық активтер			301,459,788	(4,376,965)	-	-	297,090,420

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

(мың қазақстандық теңгеде)	Бағалау санаты		ХҚЕС (IAS) 39 сәйкес баланстық құны (2017 ж. 31 желтоқсан кезеңінің соңындағы қалдық)	Қайта бағалау	Өсері	Қайта жіктеу		ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес баланстық құны (2018 ж. 1 қаңтар кезеңінің соңындағы қалдық)
	ХҚЕС (IAS) 39	ХҚЕС (IFRS) 9				Басқа- сы	Міндет -ті	
Қарыз қаражаттар:	Қарыздар және дебиторлық берешек	Амортизациялық құн бойынша бағаланатындар	72,472,682	-	-	-	-	72,472,682
«Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдинг» АҚ			71,948,648	-	-	-	-	71,948,648
Жергілікті органдар «Самұрық – Қазына» ҰӨҚ» АҚ			32,754,338	-	-	-	-	32,754,338
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі			25,449,768	-	-	-	-	25,449,768
			377,467	-	-	-	-	377,467
Субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттеме			3,177,338	-	-	-	-	3,177,338
Болашақ кезеңдердегі кірістер және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	Қарыздар және дебиторлық берешек	Амортизациялық құн бойынша бағаланатындар	5,263,531	324,097	-	-	-	5,587,628
Өзге қаржылық міндеттемелер			1,255,534	-	-	-	-	1,255,534
БАРЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМELER			212,699,306	324,097	-	-	-	213,023,457

Келесі кестеде ХҚЕС 39 бойынша келтірілген шығын моделіне сәйкес бағаланған алдыңғы кезеңнің соңында құнсыздану резервін және 2018 ж. 1 қаңтарында ХҚЕС 9 бойынша күтілетін шығын моделіне сәйкес бағаланған күтілетін кредиттік шығындардың жаңа резервін салыстыру көрсетілген:

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

Бағалау санаты

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	ХҚЕС 39 Қайта жіктеуге сәйкес кредиттік шығындар бойынша резерв	Қайта бағалау	ХҚЕС 9 сәйкес кредиттік шығындар бойынша резерв
Ақша қаражаттары және ақша қаражаттарының баламалары	-	(2,120)	(2,120)
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	(19,211,736)	(4,273,556)	(23,485,292)
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	(4,515,998)	(93,692)	(4,609,690)
Инвестициялық бағалы қағаздар	(2,948,895)	(7,327)	(2,948,895)
Өзге қаржылық активтер	(410,615)	-	(410,615)
Барлығы	(27,087,244)	(4,376,695)	(31,456,612)
Қаржылық міндеттемелер және қаржылық кепілдіктер бойынша келісімшарттар			
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер	(1,104,245)	(324,097)	(1,428,342)
Барлығы	(1,104,245)	(324,097)	(1,428,342)
Қалдырылған салықтық активті ескерумен 2018 жылдың 1 қаңтарындағы барлық әсерлер	-	(3,760,633)	-

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша күтілетін кредиттік шығындар мыналарды көрсететін әдістермен бағаланады:

- ықтимал нәтижелер ауқымын бағалау жолымен анықталған ықтималдықты ескере отырып, қасақана емес және өлшенген соманы;
- ақшаның уақытша құнын;
- негізсіз шығындар немесе күш-жігерсіз бағалауды өткізу күнінде қол жетімді өткен оқиғалар туралы, ағымдағы жағдайлар және болжанатын болашақ экономикалық жағдайлар туралы негізделген және расталған ақпаратты.

ХҚЕС 9 талаптарына сәйкес Қормен қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелерді резервтеу мақсаты үшін күтілетін кредиттік шығындарды моделі қолданылады, оның басты принципі өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар, сонымен қатар болашақ оқиғалардың және экономикалық жағдайлардың негізделген болжамдары туралы ақпаратты ескерумен кредиттік сипаттағы қаржылық активтер мен міндеттемелердің нашарлауы немесе жақсаруын уақтылы көрсету болып табылады.

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

Жалпы көзқарас шеңберінде құнсыздану резерві мыналар негізінде қалыптасады:

- а) жыл ішінде күтілетін кредиттік шығындар - бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаю белгілерсіз қаржылық активтер және кредиттік сипаттағы кредиттік міндеттемелер үшін;
- б) бүкіл өмір бойы күтілетін кредиттік шығындар - кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы анықталған қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелер үшін. Бастапқы тану сәтінен бастап кредит сапасының нашарлау дәрежесіне байланысты жалпы көзқарасқа сәйкес, қаржылық активтер келесі кезеңдердің біріне жатады:

Бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік сападағы өзгерістер

1 кезең	2 кезең	3 кезең
(Бастапқы тану)	(Бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің барынша жоғарлауы)	(Кредиттік – құнсызданған активтер)
12 айда күтілетін кредиттік шығындар	Құралдың өмір сүру мерзімі аралығында күтілетін кредиттік шығындар	Құралдың өмір сүру мерзімі аралығында күтілетін кредиттік шығындар

1) 1-кезең - кредиттік тәуекелдіктің едәуір ұлғаюы болмаған және он екі айлық күтілетін кредиттік шығындар есептелетін қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелері;

2) 2-кезең - кредиттік тәуекелдіктің едәуір ұлғаюымен, бірақ дефолт болмаған қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелері;

3) 3-кезең - дефолтқа жатқызылған қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелері (кредиттік-құнсызданған):

- а) қалпына келтіру горизонтынан кем дефолт кезеңімен;
- б) қалпына келтіру горизонтынан кем емес дефолт кезеңімен.

Сатып алу немесе салу кезінде құнсызданған активтер үшін, жинақталған резервтер құралдың бүкіл өмір сүру мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындардың мөлшері ретінде бағаланады. Қаржылық актив құру немесе сатып алу сәтінде осы қаржылық актив бойынша болжанған болашақ қаржы ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған кезде, сатып алу немесе құру кезінде құнсызданған болып саналады. Қаржылық активтің кредиттік құнсыздануының дәлелі, атап айтқанда, мынадай оқиғалар туралы анықталған деректер болып табылады:

- эмитенттің немесе қарыз алушының елеулі қаржылық қиындықтары; келісімшарттың, мысалы, кешіктірілген телем сияқты талаптарын бұзу;
- Қордың өзінің қарыз алушысына экономикалық нәтижелерге немесе осы қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты және Қордың басқа жағдайда ұсынбаған келісімшарттық талаптарға Қордың жеңілдік беруі;
- банкроттық ықтималдығы немесе қарыз алушының басқа қаржылық қайта құрылуы пайда болғанда;
- қаржылық қиындықтар салдарынан осы қаржылық актив үшін белсенді нарықтың жоғалуы; немесе
- келтірілген кредиттік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржылық активті сатып алу немесе құру.

Кезеңдер бойынша тарату дефолтты тану және құнсыздану (дефолт) индикаторларына дейін кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін куәландыратын факторлардың қаржылық активтер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелердің болуына байланысты кредиттік тәуекел талдау негізінде жүзеге асырылады.

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

Кредиттік тәуекелдің барынша ұлғаюы.

Есепті кезеңде Қор әрбір қаржылық активтер үшін (немесе жалпы кредиттік тәуекел сипаттамалары бар қаржылық активтердің топтары бойынша) кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін бағалайды. Кредиттік тәуекелдің ұлғаюы жағдайында Қор активті үш сатылы модельдің келесі қоржынына аударады. Қор мынадай факторлардың негізінде кредиттік тәуекелдің елеулі өсуін анықтайды:

- 1) кредиттер мен кредиттік сипаттағы қарыз міндеттемелері үшін:
 - 30 күннен астам мерзімі өткен төлемдер;
 - сыртқы кредит рейтингінің төмендеуі;
 - қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауы;
 - қарыз алушыға әсер ете алатын нарықтық / сыртқы факторлардың нашарлауы;
 - кредиттік жағдайлардың ықтимал бұзылуы;
 - кепіл құнының нашарлауы;
 - басқа факторлар.
- 2) Қаржылық мекемелердегі қаражаттар, ақшалай қаражаттар және олардың баламалары, сондай-ақ инвестициялық бағалы қағаздар үшін:
 - сыртқы кредиттік рейтингтің төмендеуі;
 - 30 күннен артық мерзімі өткен төлемдер;
 - қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауы;
 - қарыз алушының қиындықтары туралы сыртқы көздерден алынған ақпарат;
 - бағаны 20% -дан астамға төмендету;
 - қаржы ұйымдарын реттеушінің пруденциялық нормативтерін бұзу;
 - іскерлік ортадағы айтарлықтай нашарлау;
 - басқа факторлар.

Қор «төмен несиелік тәуекел» ерекшелігін қолданады, ол қаржылық құрал төмен несиелік тәуекелді көрсетуді жалғастыратын шарт кезінде несиелік тәуекелдің елеулі өсуі болмаған рұқсат етуін пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл ерекшелік сыртқы несиелік қабілеттілік рейтингісі бар, асатын немесе BBB- тең контрагенттер үшін қолданылады.

Дефолтты анықтау

Дефолт қаржылық активтер кредиттік тәуекелдіктің жоғары дәрежесі, толық өтеудің нөлдік ықтималдығы бар активтер болып табылады. Қарыз алушының / эмитенттің қаржылық жағдайының нашарлауы күрделі деңгейден асып түседі, оның ішінде айтарлықтай операциялық шығындар, нарықтық позицияны жоғалту және теріс капитал. Қарыз алушы / эмитент негізгі соманы және пайызды толық көлемде өтей алмайтыны, және кепілдік құны жеткіліксіз екені анық.

Кредиттер және клиенттер аванстары бойынша резервті бағалау

Мерзімін өткізуіне байланысты Қор кредит портфелін кезеңдерге бөледі. Бірінші қоржынға бөлінген кредиттердің құнсыздануы күтілетін кредиттік шығындар негізінде есептеледі. Басқа қоржындар үшін Қор, егер бар болса, кепілдік құнды бағалайды. Егер кепілдік қамтамасыз етудің дисконтталған құны тәуекел сомасынан жоғары болса, күтілетін кредиттік шығындар нөлге тең болып есептеледі. Дефолт ықтималдығы Қордың тарихи деректеріне немесе егер бар болса, қарыз алушының / эмитенттің сыртқы рейтингінің негізінде бағаланады.

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

Қаржылық мекемелердегі ақша қаражаттарының резервтерін, ақша қаражаттары мен олардың баламалары мен басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша бағалау.

Күтілетін кредиттердің шығындарын бағалау үшін Қор тәуекелдің мөлшерін (EAD) дефолт ықтималдығы (Pd) және дефолт жоғалту коэффициентімен (LGD) көбейтеді. Өтеу ықтималдығы, Moody's, Fitch және standart and Poor's рейтингілік агенттіктерінің сыртқы деректерінің негізінде анықталады, шығындар коэффициенті Қордың тарихи деректеріне негізделеді. Пайдаланылмаған қайтарып алынбайтын несиелік желілері бойынша күтілетін несиелік шығындарды бағалау айырбастау коэффициентін (CCF) пайдалана отырып, сол қағида бойынша жүргізіледі.

Қаржылық кепілдіктер

Әдеттегі қызметті жүзеге асыру барысында Қор аккредитивтер, кепілдіктер мен акцептер түрінде қаржылық кепілдіктерді ұсынады. Қаржылық кепілдік келісімшарттары бастапқыда қаржы есептілігінде әділ құны бойынша «Болашақ кезеңдер бойынша кірістер және кредиттік міндеттемелер бойынша резервтер» бабы бойынша қабылданады.

Қаржылық кепілдіктер бойынша келісім-шарттар бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады және кейіннен мыналардың жоғары сомасы бойынша бағаланады:

- күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы; және
- 15-ХҚЕС (IFRS) қағидаттарына сәйкес танылған кірісті қоспағанда, бастапқы тану кезінде алынған сыйақылар.

Жіктелу және одан әрі бағалау

2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап Қор 9 ХҚЕС (IAS) қолданды және өзінің қаржылық активтерді келесі бағалау санаттары бойынша жіктеді:

- Пайда немесе залал арқылы әділ құн (ССОПУ);
- Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн (ССПСД);
- Амортизацияланған құн.

Борыштық құралдар

Борыштық құралдар – бұл кредиттер, мемлекеттік және корпоративтік облигациялар кері талап ету құқығынсыз факторинг келісімі бойынша клиенттердің алынған сауда дебиторлық берешек сияқты эмитент тұрғысынан қаржылық міндеттеменің анықтамасына жауап беретін құралдар.

Борыштық құралдарды жіктеу және одан әрі бағалау мыналарға байланысты:

- (i) активтерді басқару бойынша Қордың бизнес-үлгісі; және
- (ii) активтің ақша ағындарының сипаттамалары.

Осы факторлардың негізінде Қор өзінің борыштық құралдарын бағалаудың үш санатының біріне жатқызады:

- Амортизациялық құн: Келісімшартты ақша ағындарын алу үшін ұсталатын қаржылық активтер, онымен қоса активтердің қаржы ағындары тек негізгі соманы және пайыздарды (SPPI) төлеуді білдіреді және ССОПУ санатына жатпайтын, амортизациялық құн бойынша бағаланатын активтер. Берілген активтердің баланстық құны күтілетін кредиттік шығындар бойынша түзеледі. Берілген қаржылық активтерден пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен «пайыздық және ұқсас кіріске» қосылады.

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

- Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн (ССПСД): Келісімшартты ақша ағындарын алу үшін және активтерді сату үшін ұсталатын қаржылық активтер, онымен қоса активтердің қаржы ағындары тек негізгі соманы және пайыздарды төлеуді білдіреді және ССОПУ санатына жатпайтын, басқа жиынтық кірісі (ССПСД) арқылы әділ бойынша бағаланатын қаржылық активтер. Баланстық құндағы құнсыздандудан түскен пайдаларды немесе залалдарды, пайдада немесе залалда танылатын пайыздық кірісті және құралдың амортизациялық құны бойынша оң немесе теріс курстық айырмашылықтардан басқа өзгерістер ПСД арқылы танылады. Қаржылық актив есептен шығарылған кезде, ПСД-та алдында танылған кумулятивті пайда немесе залал капиталдан пайда немесе залалға қайта жіктеледі және «Таза инвестициялық кірісте» танылады. Берілген қаржылық активтерден түскен пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен «пайыздық кіріске» қосылады.
- Пайда немесе залал арқылы әділ құн: Амортизациялық құн немесе ССПСД үшін критерийлерге жауап бермейтін, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын активтер. Нәтижесінде пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын және хеджирлеу бөлігі болып табылмайтын борыштық инвестициялар бойынша пайда немесе залал пайда немесе залалда мойындалады және пайда және залал туралы есепте кезеңдегі «Таза сауда кірісінде» көрсетіледі, онда пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша қайта бағалау санатына жататын немесе сауда үшін ұсталмайтын борыштық құралдармен байланысты жағдайлардан басқа кезде пайда болады, бұл жағдайда олар жеке «Таза инвестициялық кірісте» көрсетіледі. Берілген қаржылық кірістерден түскен пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен «пайыздық кіріске» қосылады.

Бизнес-үлгі: Бизнес-үлгі Қордың ақша ағындарын өндіру үшін активтерді қалай басқаратынын көрсетеді. Яғни Қордың мақсаты тек активтен келісімшарт ақша ағындарын алу немесе келісімшарттық ақша ағындары ретінде алу, сол сияқты активтерді сатудан түскен ақша ағындары ретінде алу болып табылады ма екендігін көрсетеді. Егер осы жағдайлардың бірде-бірі (мысалы, сауда мақсатында ұсталатын қаржылық активтер) қолданылмайтын болса, қаржылық активтер бизнес-үлгінің «Басқа» бөлігінде ретінде жіктеледі және ССОПУ арқылы бағаланады. Активтер тобы үшін Қордың бизнес үлгісін анықтау кезінде есепке алынатын факторлар өткен осы активтер бойынша ақша ағындарының қалай алынған, осы активтерді өнімділігі қалай бағаланатыны және басшы басшылыққа қалай хабарланатыны, тәуекелді қалай бағалау және басқару керектігі және менеджерлердің қалай өтетіні тәжірибесін қамтиды.

SPPI: Бизнес-үлгі активтерді келісімшарттық ақша ағындарын алу үшін немесе келісімшарттық ақша ағындарын алу және сату үшін болатын болса, онда Қор қаржылық құралдар бойынша ақша ағындарын тек негізі сома және пайыздар бойынша төлемдерді білдіреді ме екендігін бағалайды (SPPI-тест). Мұндай бағалауды өткізу кезінде Қор ақша ағындарының базалық кредиттік келісімге сәйкес келеді ме екендігін қарастырады, яғни пайыз тек ақшаның уақытша құны, кредиттік тәуекел, басқа базалық кредиттік тәуекелдер және базалық кредиттік келісімге сәйкес келетін жалпы оңтайлық үшін сыйақыны қамтиды. Келісімшарттық талаптар базалық кредиттік келісімге сәйкес келмейтін тәуекелге немесе құбылмалыққа шалдыққан кезде, сәйкесінше қаржылық актив пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады.

Кредиттерді түрлендіру

Қор кейде тұтынушыларға кредиттер бойынша келісімшарттық ақша ағындарын қайта қарайды немесе басқаша өзгертеді. Мұндай жағдай орын алса, Қор жаңа жағдайлардың бастапқы жағдайлардан айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Қор мұны келесі факторлармен бірге қарастырады.

- Егер қарыз алушының қаржылық қиындықтары болса, түрлену келісімшарттық ақшалай ағындарды қарыз алушы төлейтін сомаға азайтады ма;
- Кредит бойынша тәуекелдің деңгейіне барынша әсер ететін акциялар түрінде/пайда үлесі түрінде қайтару сияқты кез-келген елеулі жаңа жағдай енгізілді ме;
- Қарыз алушының қаржы қиындықтары болмаған кезде кредит мерзімін айтарлықтай созу;
- Пайыздық мөлшерлеменің айтарлықтай өзгеруі;
- Кредит берілген валютаның өзгеруі;
- Кепілдіктерді, басқа қамтамасыз етулерді немесе кредитпен байланысты кредиттік тәуекелге айтарлықтай әсер ететін кредиттік тәуекелді азайту құралдарын қосу.

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

Егер талаптар барынша ажыратылатын болса, Қор бастапқы қаржылық активті тануды тоқтатады және әділ құн бойынша «жаңа» активті мойындайды және актив бойынша жаңа тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептейді. Сәйкесінше қайта қарау күні құнсыздануды есептеу мақсаты үшін, соның ішінде кредиттік тәуекелдің барынша жоғарлауы орын алғанын анықтау мақсаты үшін бастапқы тану күні болып есептеледі. Алайда Қор сонымен қатар жаңа қаржылық актив бастапқы тану кезінде, өсіресе қайта қарау дебитордың бастапқы айтылған төлемін жасай алмау қабілетімен анықталған жағдайда кредиттік-құнсызданған болып есептелетінін бағалайды. Баланстық құндағы айырмашылықтар сонымен қатар пайда немесе залалда тануды тоқтатқаннан пайда немесе залал ретінде танылады.

Егер талаптар барынша ажыратылмаса, онда қайта қарау немесе түрлену тануды тоқтатуға алып келмейді, және Қор қаржылық актив бойынша қайта қарастырылған ақша ағындарына байланысты жалпы баланстық құнды қайта есептейді және түрленуден пайда немесе залалды пайда немесе залалда мойындайды. Жаңа жалпы баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша түрленген ақша ағындарын дисконттау жолымен қайта есептеледі (немесе кредитке түзетілген сатып алынған немесе кредитті-құнсызданған ретінде құрылған қаржылық активтердің тиімді пайыздық мөлшерлемесі бойынша).

Түрлену жағдайынан басқа тануды тоқтату

Қаржылық активтер немесе олардың бір бөлігі активтерден ақша ағындарын алуға келісімшарттық құқықтар активтерінің мерзім өткен кезде, немесе олар аударылған және (немесе) Қор иеленуге байланысты барлық тәуекелдіктер мен пайдалардың едәуір бөлігін берген, немесе Қор иеленуге байланысты барлық тәуекелдіктер мен пайдалардың едәуір бөлігін бермеген немесе сақтамаған және Қор бақылау сақтамаған кезде есептен шығарылады.

Қор активтерден ақша ағындарын алуға өзінің келісімшарттық құқықтарды сақтап қалатын, бірақ ақша ағындарын төлеу бойынша басқа компанияларға келісімшарттық міндеттемеге жол беретін және барлық тәуекелдер мен пайданы барынша беретін мәмілелер жасайды. Бұл мәмілелер «транзиттік» аударымдар ретінде есепке алынады, олар егер Қор:

- (i) ол активтерден баламалы соманы алған жағдайларды қоспағанда, төлемдер бойынша міндеттемесі болмаса;
- (ii) Қорға активтерді сатуға немесе жабуға тыйым салынса; және
- (iii) елеулі кешіктірілген активтерден алатын кез келген ақша қаражатын аудару бойынша міндеттемеге ие болса есептен шығаруға алып келеді.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелер мынадай түрде жіктеледі:

- Амортизацияланған құн бойынша қаржылық міндеттемелер; немесе
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер (ССОПУ).

Бастапқы танудан кейін, Қор пайдалар мен шығындар туралы есепте әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелерді қоспағанда:

- барлық қаржылық міндеттемелерді тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағалауы тиіс. Мұндай міндеттемелер, оның ішінде міндеттемелер болып табылатын туынды құралдар әділ құн бойынша бағалануға тиіс;
- қаржылық активті беру тануды тоқтату критерийлеріне сәйкес келмейтін немесе қатысудың жалғасуы туралы әдіс қолданылған кезде пайда болатын қаржылық міндеттемелер;
- нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша қарыз беруге арналған қаржылық кепілдік келісімшарттары;
- ХҚЕС (IFRS) 3 қолданылатын бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы мойындаған шартты өтеу; немесе
- Қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде Қор өзінің қалауы бойынша оны кейінгі қайта жіктеу құқығынсыз пайда немесе залал арқылы әділ бойынша бағаланатын ретінде жіктеді, егер бұған 4.3.5 ХҚЕС (IFRS) 9 тармағына сәйкес рұқсат етілсе немесе егер нәтижесінде төмендегілердің біреуімен аса ақылға қонымды ақпарат беруді қамтамасыз ететін болса:

5 Жаңа есеп ережелері (жалғасы)

- бұл бағалауға немесе тануға көзқарастардың жүйесіздігін барынша төмендетуге немесе жоюға (кейде «есептік сәйкессіздік» деп аталады) мүмкіндік береді, ол басқа түрде активтерді немесе міндеттемелерді бағалаудың әртүрлі базаларын қолдану немесе олармен байланысты пайда немесе залалдарды тану салдарынан пайда болады, немесе
- қаржылық міндеттемелер тобын немесе қаржылық активтер тобын және қаржылық міндеттемелерді басқару және оның нәтижелерін бағалау құжаттық рәсімделген тәуекелдерді және инвестициялық стратегияны басқару стратегиясына сәйкес әділ құн негізінде жүзеге асырылады және соның негізінде Қордың басты басқарушы персоналына ұсынылатын осы топ туралы ішкі ақпарат қалыптасады.

Берілген жіктеу кезінде Қор қаржылық міндеттемеден пайда немесе залалды келесідей ұсынады:

- а) осы міндеттеме бойынша кредиттік тәуекелдің өзгеруіне байланысты қаржылық міндеттемелердің әділ құнының өзгерісін көрсететін мөлшер басқа да жиынтық кіріс құрамында ұсынылады;
- б) міндеттеменің әділ құнының өзгерісінің қалған мөлшері пайда немесе залал құрамында ұсынылады.

Онымен қоса, егер берілген бөлу есептік сәйкессіздік салдарынан пайдаға немесе залалға әсердің пайда болуына немесе артуына алып келген болса, Қор осындай міндеттемелерден барлық пайда немесе залалды (оның ішінде осындай міндеттеме бойынша кредиттік тәуекелдің өзгеруінен әсерді) пайда немесе залал құрамында ұсынады.

Тануды тоқтату

Қаржылық міндеттемелер өтелген кезде есептен шығарылады (яғни, келісімшарт бойынша қарастырылған міндеттеме өтелген, жойылған немесе мерзімі аяқталған кезде).

Қор мен оның бастапқы кредиторлары арасында айтарлықтай өзгеше жағдайлар бар борыштық құралдармен, сондай-ақ қолданыстағы қаржылық міндеттемелердің маңызды өзгерістерімен айырбастау бастапқы қаржылық міндеттемені өтеу және жаңа қаржылық міндеттемені тану ретінде ескеріледі. Талаптар, егер ақша ағындарының ағымдағы дисконтталған құны жаңа талаптарға сәйкес, оның ішінде алынған немесе дисконтталған кез келген комиссияны шегерумен төленген комиссияларды қоса алғанда бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып кем дегенде бастапқы міндеттеме бойынша қалған ақша ағындарының ағымдағы дисконтталған құнынан 10%-ға ажыратылатын болса әртүрлі болады. Бұдан басқа, инструмент көрсетілген валюта, пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі, құралдарды айырбастаудың жаңа сипаттамалары және ковенанттардың өзгеруі сияқты басқа да сапалық факторлар есепке алынады. Егер борыштық құралдарды айырбастау немесе шарттарды өзгерту өтеу ретінде есепке алынса, кез келген шығындар немесе комиссиялар өтелген кездегі пайдада немесе залалда танылады.

6 Ақша қаражаттары және оның баламалары

<i>(Қазақстандық мың теңгемен)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар	37,411,535	25,382,470
ҚРҰБ шоттар бойынша қалдықтар (міндетті резервтерден басқа)	21,801,155	18,692,460
Құнсыздану резервін шегерумен	(903)	-
Барлық ақша қаражаттары және оның баламалары	59,211,787	44,074,930

Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар шағын және орта бизнес субъектілерін субсидиялау үшін арналған қаражаттардан тұрады. 13 Ескертуді қараңыз.

6 Ақша қаражаттары және оның баламалары (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша кредиттік сапа бойынша ақша қаражаттарын және ақша қаражаттарының баламаларын талдау көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгемен)</i>	Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар	ҚРҰБ шоттар бойынша қалдықтар	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- BBB- бастап BBB- дейінгі рейтингпен	-	21,801,155	21,801,155
- BB- бастап BB+ дейінгі рейтингпен	34,901,868	-	34,901,868
- B- бастап B+ дейінгі рейтингпен	2,484,082	-	2,484,082
- CCC- бастап CCC+ дейінгі рейтингпен	25,401	-	25,401
- рейтингі жоқтар	184	-	184
Құнсыздану резервін шегерумен	(903)	-	(903)
Барлық ақша қаражаттары және оның баламалары, қолма қол ақша қаражаттарын ескермей	37,410,632	21,801,155	59,211,787

Төменде кестеде 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары және баламаларының кредиттік сапа бойынша талдау көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгемен)</i>	Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар	ҚРҰБ шоттар бойынша қалдықтар	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі	-	18,692,460	18,692,460
- BBB- бастап BBB+ дейінгі рейтингпен	-	-	-
- BB- бастап BB+ дейінгі рейтингпен	17,467,271	-	17,467,271
- B- бастап B+ дейінгі рейтингпен	7,901,143	-	7,901,143
- CCC- бастап CCC+ дейінгі рейтингпен	13,454	-	13,454
- рейтингі жоқтар	602	-	602
Барлық ақша қаражаттары және оның баламалары, қолма қол ақша қаражаттарын қоспағанда	25,382,470	18,692,460	44,074,930

Кредиттік рейтинг Қаржы және валюталық агенттіктің рейтингіне (осы рейтингі жағдайында) немесе Moody's агенттігінің рейтингіне негізделеді, ол Standart and Poor's рейтингілік шкала бойынша ең жақын баламалы мәнге айналады.

«ССС» және төмен рейтингісі және рейтингтері жоқ ақша қаражаттары шағын және орта бизнес субъектілерін субсидиялауға алынған және коммерциялық банктерге орналастырылған қаражаттарды білдіреді. Қор басшылығы 9 ХҚЕС-қа (IFRS) сәйкес құнсыздану резервін жасады. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 24 Ескертуде көрсетілген.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ

Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

7 Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар

<i>(Қазақстандық мың теңгемен)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар:</i>		
Корпоративтік облигациялары	-	1,479,517
Қазақстандық мемлекеттік облигациялардың	-	1,179,806
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:</i>		
Корпоративтік облигациялары	1,190,992	-
Қазақстандық мемлекеттік облигациялардың	755,716	-
Барлық пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	-	2,659,323
Барлық пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,946,708	-

Бұл бағалы қағаздар Қордың инвестициялық саясатында құжатталған стратегияға сәйкес әділ құн бойынша басқарылады және бағаланады.

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар әділ құны бойынша есепке алынып, кредиттік тәуекелге байланысты есептен шығаруды көрсететін болады.

Төменде 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша кредиттік сапа бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға талдау келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Корпоративтік облигациялар	Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- BBB- бастап BBB+ дейінгі рейтингпен	-	755,716	755,716
- B- бастап B+ дейінгі рейтингпен	1,190,992	-	1,190,992
Барлық пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар, мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	1,190,992	755,716	1,946,708

Төменде 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік сапа бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	Корпоративтік облигациялар	Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- BBB- бастап BBB+ дейінгі рейтингпен	1,479,517	-	1,479,517
- B- бастап B+ дейінгі рейтингпен	-	1,179,806	1,179,806
Барлық пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар, мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	1,479,517	1,179,806	2,659,323

7 Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (жалғасы)

Кредиттік рейтинг Қаржы қызметтері агенттігінің рейтингіне (егер бұл рейтинг бар болса) немесе Standard and Poor's рейтинг шкаласында ең жақын баламалы мәнге айналатын агенттіктің рейтингісіне негізделген.

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау үшін 23 ескертуді қараңыз. Байланысты тараптар шығарған пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар туралы ақпарат 24-ескертпеде ашылған..

8 Қаржылық мекемелердегі қаражаттар

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Қаржылық мекемелер берген кредиттер	248,244,788	235,271,522
Үш айдан астам бастапқы өтеу мерзімі бар банктердегі депозиттер	14,206,526	9,518,492
Кредиттік портфельді құнсыздану резервін шегерумен	(22,732,278)	(19,211,736)
Барлық қаржылық мекемелердегі қаражаттар	239,719,036	225,578,278

2017 жыл бойы АҚ «Delta Bank» Шағын және орта бизнес кәсіпорындары үшін берілген кредит портфельін беру арқылы 15,697,441 мың теңге көлемінде талап ету құқықтарын беру шартының шеңберінде Қорға қарызын мерзімінен бұрын өтеуді жүзеге асырды, сондай-ақ негізгі қарыз бойынша 5,838,687 мың теңге мөлшерінде қолма-қол ақша қаражатын аударды. 4 және 9 Ескертулерді қараңыз.

2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша, АҚ «Delta Bank» берген кредиттердің жалпы сомасы 4,152,389 мың теңгені құрады (2017 жылы: 4,152,389 мың теңге). 2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша берілген кредиттер құнсызданған болып табылады.

Төменде 2018 жылдың 30 маусымындағы жағдай бойынша қаржы мекемелердегі кредит сапасы бойынша қаражаттың талдауы келтірілген

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	Қаржылық мекемелер берген кредиттер	Банктегі депозиттер	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- ВВ- бастап ВВ+ дейінгі рейтингпен	76,726,480	2,000,000	78,726,480
- В- бастап В+ дейінгі рейтингпен	150,530,108	12,206,526	162,736,634
- рейтингі жоқтар	6,083,943	-	6,083,943
Барлық мерзімі өтпеген және құнсызданбағандар	233,340,531	14,206,526	247,547,057
<i>Жеке құнсызданғандар (жалпы сома)</i>			
- 181 күннен 360 күнге дейін төлемді кешіктірумен	4,152,389	-	4,152,389
- 360 күннен астам төлемді кешіктірумен	10,751,868	-	10,751,868
Барлық жеке құнсызданғандар (жалпы сома)	14,904,257	-	14,904,257
Құнсыздану резервін шегерумен	(22,668,201)	(64,077)	(22,732,278)
Барлық қаржылық мекемелердегі қаражаттар	225,576,587	14,142,449	239,719,036

8 Қаржылық мекемелердегі қаражаттар (жалғасы)

Төменде 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы мекемелердегі кредит сапасы бойынша қаражаттың талдауы келтірілген::

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	Қаржылық мекемелер берген кредиттер	Банктегі депозиттер	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- BB- бастап BB+ дейінгі рейтингпен	70,640,597	-	70,640,597
- B- бастап B+ дейінгі рейтингпен	137,775,721	9,518,492	147,294,213
- рейтингі жоқтар	3,485,495	-	3,485,495
Барлық мерзімі өтпеген және құнсызданбағандар	211,901,813	9,518,492	221,420,305
<i>Жеке құнсызданғандар (жалпы сома)</i>			
- төлемді кешіктірмей	8,283,809	-	8,283,809
- 181 күннен 360 күнге дейін төлемді кешіктірумен	14,155,507	-	14,155,507
- 360 күннен астам төлемді кешіктірумен	930,393	-	930,393
Барлық жеке құнсызданғандар (жалпы сома)	23,369,709	-	23,369,709
Құнсыздану резервін шегерумен	(19,211,736)	-	(19,211,736)
Барлық қаржылық мекемелердегі қаражаттар	216,059,786	9,518,492	225,578,278

Кредиттік рейтинг Қаржы және валюталық агенттіктің рейтингіне (осы рейтингі жағдайында) немесе Moody's агенттігінің рейтингіне негізделеді, ол Standart and Poor's рейтингтік шкала бойынша ең жақын баламалы мәнге айналады.

2018 және 2017 жылдың бірінші жартысында рейтингі жоқ қаржылық мекемелердегі қаражаттар үш коммерциялық Санктерге және микроқаржы ұйымдарына берген кредиттерді білдірді. Қор басшылығы осы кредиттердің 9 ХҚЕС-ына (IFRS) сәйкес құнсыздану резервін жасады.

Қаржы институттарына шығарылған қаражаттың құнсыздануы туралы мәселені қарау кезінде Қордың негізгі факторы оның мерзімі өткен мәртебесі, сондай-ақ кредиттік рейтингтің өзгеруі болып табылады. Осыған орай, жоғарыда Қордың қаржы институттарына берілген қаражаттардың өтелу мерзімі бойынша талдауы көрсетілген, олар жеке қаржылық жағдай туралы есептік құнсыздануға жатқызылады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

8 Қаржылық мекемелердегі қаражаттар (жалғасы)

Төменде 2018 және 2017 жылдардағы 30 маусымға аяқталған алты ай ішінде қаржы институттарына тиесілі сомалардың құнсыздану резервінің өзгеруіне талдау көрсетілген:

	30 маусым 2018 ж. (аудиттелмеген)		30 маусым 2017 ж. (аудиттелмеген)	
	Қаржылық мекемелер берген кредиттер	Банктегі депозиттер	Қаржылық мекемелер берген кредиттер	Банктегі депозиттер
<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>				
31 желтоқсандағы құнсыздану резерві	19,211,736	-	14,211,579	-
ХҚЕС көшумен байланысты түзетулер	4,203,004	70,552	-	-
(Резервті қалпына келтіру)/кезең аралығында құнсыздану резервіне аударым	(746,539)	(6,475)	(62,767)	-
31 маусымдағы құнсыздану резерві	22,668,201	64,077	14,148,812	-

Резервтерді қалпына келтіру жекелеген коммерциялық банктердің қаржылық жағдайын жақсарту және жетілдіру есебінен түсіндіріледі, бұл банктерден берешектің амортизациясын бағалау кезінде ескерілетін көрсеткіштердің жақсаруына әкелді.

Қаржылық ұйымдардағы сомалардың әр санатының әділ құнын бағалау үшін 23-ескертуді қараңыз. Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер туралы ақпарат 24-ескертуде келтірілген.

Төмендегі кестеде күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер танылған қаржы құралдарының кредиттік тәуекеліне ұшырау талдауы көрсетілген. Қаржылық активтердің жалпы баланстық құны сондай-ақ осы активтерден Қордың кредиттік тәуекелі үшін барынша жоғары тәуекелді білдіреді.

	Қаржылық мекемелердегі қаражаттар				31 желтоқсан 2017
	30 маусым 2018 Топтау ОҚУ			Барлығы	Барлығы
	1 кезең 12-ай. ОҚУ	2 кезең Мерзім. ОҚУ	3 кезең Мерзім. ОҚУ		
<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>					
- ВВ- бастап ВВ+ дейінгі рейтингпен	78,726,480	-	-	78,726,480	70,640,597
- В- бастап В+ дейінгі рейтингпен	156,220,158	6,516,477	-	162,736,635	147,294,213
- рейтингі жоқтар	4,761,569	952,436	15,274,194	20,988,199	26,855,204
Жалпы баланстық құн	239,708,207	7,468,913	15,274,194	262,451,314	244,790,014
Шығынға арналған резерв	(4,947,783)	(2,739,563)	(15,044,932)	(22,732,278)	(19,211,736)
Баланстық құн	234,760,424	4,729,350	229,262	239,719,036	225,578,278

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

9 Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	4,512,478	6,859,504
Микрокредиттік ұйымдарға берілген кредиттер	952,776	969,955
Қаржылық жалдауға таза инвестициялар	57,582	78,016
Өзге кредиттер	8,720	9,371
Кредиттік портфельдің құнсыздану резервін шегеруден кейін	(4,557,934)	(4,592,307)
Барлық кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	973,622	3,324,539

2017 жылдың 28 сәуірінде жасалған талап қою құқықтарын кеміту шарты шеңберінде Қор «Delta Bank» АҚ берген кредиттерді өтеу шотына «Delta Bank» АҚ-нан шағын және орта бизнес кәсіпорындарға берілген 15,443,912 мың теңге негізгі қарыз және 253,529 мың теңге есептелген сыйақы мөлшерінде кредиттер портфелін алды. Қор басшылығы шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген жаңа кредиттер портфелінің өділ құнын 11,418,766 мың теңге мөлшерінде талап қою құқықтарын қайта кеміту күніне бағалады, бұл берілген кредиттерді бастапқы танудан 4,278,675 мың теңге мөлшерінде шығынды тануға алып келді. 4 және 19 Ескертулерді қараңыз

Төменде 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішіндегі кредиттік портфельдің құнсыздану резервінің өзгерісіне талдау көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Шағын және орта кәсіпорын- дарға	Микроқаржы ұйымдарға кредиттер	Қаржылық ортаға таза инвестиция- лар	Өзге кредиттер	Барлығы
31 желтоқсан 2017 жыл құнсыздану резерві	3,564,409	951,589	76,308	-	4,592,306
ХҚЕС 9-ға көшу	93,692	-	-	-	93,692
Резервке аударым/ (Резервті қалпына келтіру) кезең аралығында құнсыздану	(91,483)	(16,508)	(20,073)	-	(128,064)
2018 жылдың 30 маусымында кредиттік портфельдің құнсыздану резерві	3,566,618	935,081	56,235	-	4,557,934

Резервтерді қалпына келтіру кредит портфелін қайтару рәсімімен байланысты. 2018 жылдың бірінші жартысында Қор басқа коммерциялық банктердегі кредиттерді қайта құрылымдау бойынша жұмысын жалғастырды, сондай-ақ қарыз алушылардың қаржы көрсеткіштерін жақсартты, бұл күтілетін кредиттердің шығындарын қалпына келтіруге әкелді.

9 Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар (жалғасы)

Төменде 2017 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай ішіндегі кредиттік портфельдің құнсыздану резервінің өзгерісіне талдау көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Шағын және орта кәсіпорын- дарға	Микроқаржы ұйымдарға кредиттер	Қаржылық ортаға таза инвестиция- лар	Өзге кредиттер	Барлығы
2017 жыл 1 қаңтардағы құнсыздану резерві	1,439,752	928,500	124,913	-	2,493,165
Резервті қалпына келтіру кезең аралығында құнсыздану	698,773	46,686	(20,179)	-	725,280
Кезең аралығында сенімсіз ретінде есептен шығарылған қаражаттар	(23,633)	(12,139)	-	-	(35,772)
2017 жылдың 30 маусымында кредиттік портфельдің құнсыздану резерві	2,114,892	963,047	104,734	-	3,182,673

Төменде клиенттерге берілетін кредиттердің және аванстардың құнсыздану резервіне және қаржылық мекемелерге тиесігі сомаларға аударымдар мен шегерімдерді салыстыру көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Еск.	2018 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)	2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)
(Резервке аударым)/ Кезең аралығында клиенттерге берген кредиттер және аванстардың құнсыздану резервін қалпына келтіру		93,196	(725,280)
Баланстан шығарылған клиенттерге берілген кредиттер мен аванстардың құнсыздану резервін қалпына келтіру		76,526	165,079
(Резервке аударым)/ Қаржылық мекемелердегі қаражаттарды құнсыздану резервін қалпына келтіру	8	753,014	62,767
(Резервке аударым)/ Қаржылық мекемелердегі қаражаттарды клиенттерге берген кредиттер және аванстардың құнсыздану резервін қалпына келтіру		922,736	(497,434)

Клиенттерге берілген кредиттер мен аванстардың әрбір санатының әділ құнын бағалау үшін 23-ескертуді қараңыз. Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер туралы ақпарат 24 ескертуде ашып көрсетілген..

9 Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар (жалғасы)

Төменде 2018 жылдың 30 маусымдағы жағдайы бойынша кредиттер сапасын талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	Шағын және орта кәсіпорын- дарға кредиттер	Микроқар- жылық ұйымдарға кредиттер	Қаржылық жалдауға таза инвестиция- лар	Өзге кредиттер	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>	444,678	-	1,348	8,720	454,746
Барлық мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	444,678	-	1,348	8,720	454,746
<i>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</i>					
- төлемді 30 күннен кем кешіктірумен	19,181	-	-	-	19,181
- төлемді 30 күннен 90 күнге дейін кешіктірумен	44,607	-	-	-	44,607
Барлық мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	63,788	-	-	-	63,788
<i>Жеке құнсызданған (жалпы сома)</i>					
- төлемді 30 күннен кем кешіктірумен	653,361	-	-	-	653,361
- төлемді 30 күннен 90 күнге дейін кешіктірумен	932	-	-	-	932
- төлемді 91 күннен 180 күнге дейін кешіктірумен	341,946	-	-	-	341,946
- 181 күннен 360 күнге дейін төлемді кешіктірумен	1,175,742	-	-	-	1,175,742
- төлемді 360 күннен астам кешіктірумен	1,832,030	952,776	56,235	-	2,841,041
Барлық жеке құнсызданған кредиттер (жалпы сома)	4,004,011	952,776	56,235	-	5,013,022
Құнсыздану резервін шегерумен	(3,566,618)	(935,081)	(56,235)	-	(4,557,934)
Барлық кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	945,859	17,695	1,348	8,720	973,622

9 Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар (жалғасы)

Төменде 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша кредиттер сапасын талдау келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Шағын және орта кәсіпорын- дарға кредиттер	Микроқар- жылық ұйымдарға кредиттер	Қаржылық жалдауға таза инвестиция- лар	Өзге кредиттер	Барлығы
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>	793,707	18,366	1,708	9,370	823,151
Барлық мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	793,707	18,366	1,708	9,370	823,151
<i>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</i>					
- төлемді 30 күннен кем кешіктірумен	1,390	-	-	-	1,390
- төлемді 30 күннен 90 күнге дейін кешіктірумен	225,744	-	-	-	225,744
Барлық мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	227,134	-	-	-	227,134
<i>Жеке құнсызданған (жалпы сома)</i>					
- төлемді 30 күннен кем кешіктірумен	1,817,697	-	-	-	1,817,697
- төлемді 30 күннен 90 күнге дейін кешіктірумен	414,998	-	-	-	414,998
- төлемді 91 күннен 180 күнге дейін кешіктірумен	422,660	-	-	-	422,660
- 181 күннен 360 күнге дейін төлемді кешіктірумен	1,103,368	-	-	-	1,103,368
- төлемді 360 күннен астам кешіктірумен	2,079,940	951,589	76,308	-	3,107,837
Барлық жеке құнсызданған кредиттер (жалпы сома)	5,838,663	951,589	76,308	-	6,866,560
Құнсыздану резервін шегерумен	(3,564,409)	(951,589)	(76,308)	-	(4,592,306)
Барлық кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	3,295,095	18,366	1,708	9,370	3,324,539

Кредиттік тәуекелге ұшырағыштық

Төмендегі кестеде күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер танылған қаржы құралдарының кредиттік тәуекеліне ұшырау талдауы бар. Қаржылық активтердің жалпы баланстық құны сондай-ақ осы активтер бойынша Банктің кредиттік тәуекеліне барынша ұшырауы болып табылады.

9 Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар (жалғасы)

	Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар					
	30 маусым 2018					31
	Топтау ОҚУ					желтоқсан
	Сатып алынған бастапқы тану кезінде кредитті-құнсызданған					2017
(Қазақстандық мың теңгеде)	1 кезең 12-ай. ОҚУ	2 кезең Мерзім. ОҚУ	3 кезең Мерзім. ОҚУ	Мерзім. ОҚУ	Барлығы	Барлығы
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	8,720	302,698	141,980	-	453,398	823,151
Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	-	81,483	932	653,362	735,777	227,134
Дефолт	-	-	2,656,955	1,685,426	4,342,381	6,866,560
Жалпы баланстық құны	8,720	384,181	2,799,867	2,338,788	5,531,556	7,916,845
Шығынға арналған резерв	-	(16,909)	(2,614,862)	(1,926,163)	(4,557,934)	(4,592,306)
Баланстық құн	8,720	367,272	185,005	412,625	973,622	3,324,539

Қор «Қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS) 9-да қарастырылған портфельді резервтеу әдіснамасын қолданды және есепті кезеңнің соңында қоржынның құнсыздануын, болжамдылығын және резервтерін жеке негізде жасады.

Қарыздың нашарлауы туралы мәселені қараған кезде Қор назарға алынатын негізгі факторлар оның мерзімі өткен мәртебесі және кепілдікті жүзеге асыру мүмкіндігі болып табылады. Осыған байланысты, Қор кредит мерзімін талдауды ұсынады, олар жеке-дара құнсызданған болып белгіленеді.

Мерзімі өтіп кеткен, бірақ құнсызданбаған кредиттер, негізінен қамтамасыз етілген кредиттерді қамтиды, кепілді қамтамасыз етудің әділ құны, мерзімі өткен төлемдер мен негізгі қарыздарды жабады. Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған ретінде көрсетілетін сомалар тек жеке төлемдердің мерзімі өтпеген сомаларын ғана емес, сонымен қатар осындай қарыздардың бүкіл балансын көрсетеді.

Қамтамасыз етудің қаржылық әсері кепілдік қамтамасыз етілуі және кредит сапасын арттыратын басқа механизмдер активтің баланстық құнына тең немесе одан асатын («артық кепілдік қамтамасыз етілуі бар активтер») активтер үшін (i) және кепілдік қамтамасыз етілуі және кредит сапасын арттыратын басқа механизмдер активтің баланстық құнынан төмен («жеткіліксіз кепілдік қамтамасыз етілуі бар активтер») активтер үшін (ii) оның құнын жеке ашу жолымен ұсынылған. Кестеде 2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша қамтамасыз ету әсері көрсетілген:

9 Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар (жалғасы)

	Артық қамтамасыз етілген активтер		Жеткіліксіз қамтамасыз етілген активтер	
	Активтер-дің баланстық құны	Активтерді қамтамасыз етудің әділ құны	Активтер-дің баланстық құны	Активтерді қамтамасыз етудің әділ құны
<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>				
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	579,948	1,075,410	365,911	-
Микроқаржы ұйымдарға кредиттер	-	-	17,695	-
Қаржылық жалдауға таза инвестициялар	1,348	10,049	-	-
Өзге кредиттер	8,720	21,005	-	-
Барлығы	590,016	1,106,464	383,606	-

Кестеде 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз етудің әсері көрсетілген:

	Артық қамтамасыз етілген активтер		Жеткіліксіз қамтамасыз етілген активтер	
	Активтер-дің баланстық құны	Активтерді қамтамасыз етудің әділ құны	Активтер-дің баланстық құны	Активтерді қамтамасыз етудің әділ құны
<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>				
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	685,057	1,923,149	2,610,038	876,291
Микроқаржы ұйымдарға кредиттер	-	-	18,366	-
Қаржылық жалдауға таза инвестициялар	1,708	14,809	-	-
Өзге кредиттер	9,370	21,005	-	-
Барлығы	696,135	1,958,963	2,628,404	876,291

Клиенттерге берілген несиелер және аванстар сомасының әрбір санатының әділ құнын бағалауға қатысты 23 ескертуді қар. Байланысты тараптармен операциялар жөніндегі ақпарат 24 ескертуде көрсетілген.

10 Негізгі құралдар

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жер және ғимарат	Кеңсе жиһазы және жабдық	Көліктік құралдар	Барлығы
2017 жыл 1 қаңтардағы құн	2,161,906	1,570,717	305,334	4,037,957
Жиналған амортизация	(273,211)	(880,004)	(145,635)	(1,298,850)
2017 жыл 1 қаңтардағы баланстық құн	1,888,695	690,713	159,699	2,739,107
Түсім	-	64,372	-	64,372
Шегерім	-	(35,975)	-	(35,975)
Амортизациялық аударымдар	(20,649)	(236,924)	(39,629)	(297,202)
Жиналған амортизация шегерімі	-	26,885	-	26,885
2017 жылдың 31 желтоқсанындағы баланстық құн	1,868,046	509,071	120,070	2,497,187
2017 жыл 31 желтоқсандағы құн	2,161,906	1,599,114	305,334	4,066,354
Жиналған амортизация	(293,860)	(1,090,043)	(185,264)	(1,569,167)
2017 жыл 31 желтоқсандағы баланстық құн	1,868,046	509,071	120,070	2,497,187
Түсім (аудиттелмеген)	-	108	-	108
Амортизациялық аударымдар (аудиттелмеген)	(10,324)	(105,355)	(19,568)	(135,247)
2018 жыл 30 маусымдағы баланстық құн (аудиттелмеген)	1,857,722	403,824	100,502	2,362,048
2018 жыл 30 маусымдағы құн (аудиттелмеген)	2,161,907	1,599,222	305,334	4,066,463
Жиналған амортизация (аудиттелмеген)	(304,185)	(1,195,398)	(204,832)	(1,704,415)
2018 жыл 30 маусымдағы баланстық құн (аудиттелмеген)	1,857,722	403,824	100,502	2,362,048

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

11 Өзге активтер

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Туынды қаржылық құралдар	26,728,296	25,193,064
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржылық құралдар		
Дебиторлық берешек	728,291	473,252
Құнсыздану резервін шегерумен	(407,493)	(410,615)
Өзге активтер құрамындағы барлық қаржылық активтер	27,049,094	25,255,701
Төлембеген төлемдер үшін алған қамтамасыз ету	323,699	312,742
Қызметтер үшін алдын ала төлемдер	272,886	288,865
Шикізат және материалдар	94,180	58,100
Табыс салығынан басқа салықтар	28,492	46,280
Өзгелер	133,066	26,757
Құнсыздану резервін шегерумен	(181,192)	(186,747)
Барлық өзге активтер	27,720,225	25,801,698

Туынды қаржылық құралдар қаржы институттарымен валюталық своп операциясының баланстық құнын қамтиды. 4 және 18-ескертпелерді қараңыз.

Төлемдер бойынша алынған кепілдер мерзімі кешіктірілген қарыздарды өтеу кезінде Қор қабылдаған жылжымайтын мүлік объектілерін білдіреді. Қор осы активтерді таяу болашақта іске асыруды күтеді. Бұл активтер сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің анықтамасына сәйкес келмейді және ХҚЕС (IAS) 2 «Қорларға» сәйкес тауарлық-материалдық қорлар ретінде жіктеледі. Бұл активтер бастапқыда сатып алу кезінде әділ құны бойынша танылды.

2018 және 2017 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы құнсыздану резервіндегі өзгерістерді талдау:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	2018 ж.			2017 ж.		
	Өзге қаржылық активтер	Өзге активтер	Барлығы	Өзге қаржылық активтер	Өзге активтер	Барлығы
1 қаңтардағы құнсыздану резерві	410,615	186,747	597,362	296,846	187,218	484,064
ХҚЕС 9-ға көшу	-	-	-	-	-	-
Резервке аударым/ (Резервті қалпына келтіру) кезең аралығында құнсыздану (аудиттелмеген)	(808)	(5,555)	(6,363)	(1,060)	1,415	355
Кезең аралығында сенімсіз ретінде есептен шығарылған қаражаттар (аудиттелмеген)	(4,939)	-	(4,939)	-	-	-
Курстық айырмашылық	2,625	-	2,625	-	-	-
31 маусымдағы құнсыздану резерві	407,493	181,192	588,685	295,786	188,633	484,419

2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша өзге активтер құрамына сомасы 551,959 мың теңге мерзімі өткен дебиторлық берешек қосылған (31 желтоқсан 2017 ж.: 597,362 мың теңге). Барлық дебиторлық берешектің бір жылдан астам мерзімге мерзімдері өткен.

Басқа да қаржылық активтердің әділ құнын бағалау туралы ақпарат 23-ескертпеде ашылған. Байланысты тараптармен операциялар туралы ақпарат 24-ескертпеде ашылған.

12 Қарыз қаражаттар

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Азиялық Даму Банкі	80,774,806	72,472,682
«Бәйтерек» Ұлттық басқару холдингі» АҚ	74,115,485	71,948,648
Жергілікті органдар	45,505,890	32,754,338
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	25,536,659	25,449,768
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі	387,404	377,467
Барлық қарыз қаражаттар	226,320,244	203,002,903

2014 жылдың қазан айында Қор АДБ-ден 0,57% жылдық пайыздық мөлшерлеменен және 2019 жылдың қазан айындағы өтеу мерзімімен 122 миллион АҚШ доллары мөлшерінде қарыз алды. 2015 жылдың қазан айында Қор АДБ-дан 0,9207% жылдық пайыздық мөлшерлемесімен және 2020 жылдың қыркүйегіне дейін өтеу мерзімімен 228 миллион АҚШ доллары көлемінде кредит алды. Барлық алынған қаражат АДБ мақұлдаған қазақстандық коммерциялық банктерге орналастырылды. 4 Ескертуді қар. Қор АДБ-дан алған қарыздар бойынша шетел валютасына қайта бағалаудан таза кірісті 1,690,832 мың теңге көлемінде мойындады (2017 ж.30 маусымына аяқталған алты айда: 4,430,561 мың теңге). 2018 жылдың бірінші жарты жылдығында Қор АДБ-дан 6,488,279 мың теңге көлемінде қарыз алды.

2014 жылдың сәуір және желтоқсан айларында Қор 0,15% жылдық пайыздық мөлшерлеменен және 2034 жылы өтеу мерзімімен, тиісінше, 100 млрд теңге және 50 млрд теңге көлемінде, бас компания АҚ, «Бәйтерек» ҰБХ-дан қарыз алды. 2015 жылдың наурыз айында Қор нарықтық мөлшерлемеден төмен 0,15% жылдық пайыздық мөлшерлеменен және 2035 жылға дейінгі мерзіммен 50 млрд теңге көлемінде Бас компаниядан қарыз алды. Қаражат өңдеуші өнеркәсіппен айналысатын шағын және орта кәсіпорындардың дамуын қолдау үшін мемлекеттік бағдарламасына қатысу үшін мемлекет бекіткен қазақстандық коммерциялық банктерде одан әрі орналастыру үшін алынды. Барлық алынған қаражаттар коммерциялық банктерге орналастырылды. 4 Ескертуді қар.

Басқа да қарыз қаражаттары коммерциялық банктерге бекітілген мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес шағын және орта бизнесті кәсіпорындардың қаржылық дамуын қолдау үшін қаражат бөлу мақсатында алынған. 2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде Қор жергілікті органдардан 12,884 миллион теңге көлемінде қарыз алды (2017ж.: 11,950 мың теңге).

Басқа қарыз қаражаттардың әрбір санатының әділ құнын бағалау туралы ақпарат 23-ескертпеде ашылған. Байланысты тараптармен операциялар туралы ақпарат 24-ескертпеде ашылған.

13 Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Жергілікті органдар	10,372,525	1,758,695
Банктер	201,537	1,418,643
Барлық субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	10,574,062	3,177,338

Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелерді жергілікті органдар орналастырады. Бұл қаражат жергілікті банктерге «Бизнестің жол картасы-2020» бағдарламасы бойынша мемлекеттік субсидияланған жобаларға төлем ретінде беріледі.

Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелердің әділ құнын бағалау туралы ақпарат 23-ескертпеде ашылған. Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер туралы ақпарат 24-ескертпеде ашылған..

14 Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Еск.	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Болашақ кезеңдер кірістері		4,380,018	4,159,286
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	22	1,325,576	1,104,245
Барлық болашақ кезеңдер кірістері және Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв		5,705,594	5,263,531

2015 жылы Қор «Банк ЦентрКредит» АҚ үшін «Банк ЦентрКредит» АҚ-мен Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінде (бұдан әрі - «ЕҚДБ») ашылған 27,220 млн теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылдың 30 маусымындағы жағдай бойынша «Банк ЦентрКредит» АҚ ЕҚДБ-ден 20,470 миллион теңге мөлшерінде қарыздар алды (31 желтоқсан 2017 ж.: 20,470 миллион теңге). Қордың басшылығы шығарылған күні «Банк ЦентрКредит» АҚ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген 229,222 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша есептелген комиссиялық кіріс сомасы 90,112 мың теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсан: 179,161 мың теңге). 4 Ескертуді қараңыз.

2016 жылы Қор «Forte Bank» АҚ және «КМФ» микроқаржы ұйымы» ЖШС үшін (бұдан әрі «КМФ» МҚҰ») «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ-мен ЕҚДБ-де ашылған сәйкесінше 9,907 миллион теңге және 3,776 миллион теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ ЕҚДБ-нен сәйкесінше 19,243 миллион теңге және 3,776 миллион теңге мөлшерінде қарыз алды (31 желтоқсан 2017 ж.: сәйкесінше 19,243 миллион теңге және 3,776 миллион теңге). Қордың басшылығы «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген сәйкесінше 47,294 мың теңге және 19,409 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: сәйкесінше 57,030 мың теңге және 25,669 мың теңге). 4 Ескертуді қараңыз.

2017 жылы Қор «Банк Kassa Nova» АҚ үшін «Банк Kassa Nova» АҚ-мен ЕҚДБ-да ашылған 1,793 миллион теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Банк Kassa Nova» АҚ ЕҚДБ-нен 1,793 миллион теңге қарыз алды (31 желтоқсан 2017 ж.: 1,793 миллион теңге). Қордың басшылығы «Банк Kassa Nova» АҚ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген 1,250 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: 1,250 мың теңге). 4 Ескертуді қараңыз.

Қаржылық кепілдіктер «Бизнестің жол картасы-2020» бағдарламасының шеңберінде шағын және орта бизнеске Қор беретін кепілдіктер болып табылады. Бұл бағдарлама Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 13 сәуірдегі № 301 «Бизнестің жол картасы-2020» бағдарламасын бекіту туралы» қаулысына сәйкес Үкіметпен субсидияланады. Бағдарлама шеңберінде Қор бағдарлама үйлестірушісі және шағын немесе орта бизнес субъектісі арасында қаржы агенті болып табылады. Жергілікті деңгейдегі бағдарлама үйлестірушісі Қорға төленген комиссияның құны қаржы кепілдігінің сомасының 20%-ын құрайды. Комиссияның алынған құны шығынға кейінге қалдырылған табысқа, берілген кепілдіктің қолданылу мерзімі ішінде табысқа тікелей тапсыруға жатады.

Кейінге қалдырылған кірістердің әділ құнын бағалау және кредиттік міндеттемелер бойынша резервтер туралы ақпарат 23-ескертпеде ашылған. Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер туралы ақпарат 24-ескертпеде келтірілген.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

15 Өзге міндеттемелер

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)	31 желтоқсан 2017 жыл
Төлеуге жататын дивидендтер	1,234,153	-
Есептелген міндеттемелер және өзге кредиторлар	649,804	643,454
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек	28,665	189,160
Барлық қаржылық міндеттемелер	1,912,622	832,614
Алынған аванстар	285,360	95,349
Қолданылмаған демалыстар бойынша резервтер	191,758	228,818
Қызметкерлер сыйақыларына есептелген шығындар	62,860	62,963
Табыс салығынан басқа төлеуге жататын салықтар	34,853	35,290
Өзге	500	500
Барлық өзге міндеттемелер	2,487,953	1,255,534

16 Акционерлік капитал

<i>Қазақстандық мың теңгеде, акциялар санын қоспағанда</i>	Айналымдағы акциялар саны (мың)	Жай акциялар	Барлығы
2017 жылдың 1 қаңтарында	27,462	72,920,273	72,920,273
Шығарылған жаңа акциялар	-	-	-
2017 жылдың 30 маусымында	27,462	72,920,273	72,920,273
2017 жылдың 31 желтоқсанында	-	-	-
Шығарылған жаңа акциялар	-	-	-
2018 жылдың 30 маусымында	27,462	72,920,273	72,920,273

2018 жылғы 16 мамырда Жалғыз акционердің жиналысында Қор 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жалпы сомасы 1,234,153 мың теңге мөлшерінде дивидендтерді жариялады. Қор басқа қаржылық міндеттемелердің құрамында толық көлемде міндеттемені мойындады. 15 Ескертуді қар.

2017 жылдың 25 мамырында Жалғыз акционердің жиналысында Қор 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін 1 678 218 мың теңге мөлшерінде дивидендтер жариялады. Дивидендтердің жалпы сомасы Акционерге 2017 жылдың 22 тамызында төленді.

17 Пайыздық кірістер және шығыстар

	2018 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)	2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)
<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>		
Пайыздық кірістер		
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	9,531,813	16,757,188
Ақша қаражаттары және оның баламалары	925,153	1,920,122
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	452,863	837,547
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	-	200,684
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	76,576	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	26,279	26,217
Барлық пайыздық кірістер	11,012,684	19,741,758
Пайыздық шығыстар		
Қарыз қаражаттар	(4,043,112)	(3,844,557)
Барлық пайыздық шығыстар	(4,043,112)	(3,844,557)
Барлық пайыздық кірістер	6,969,572	15,897,201

2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай үшін пайыздық кірістерге нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша берілген қарыздар бойынша жеңілдік амортизациясынан 1 737 154 мың теңге мөлшеріндегі пайыздық кіріс кіреді (2017 ж. 30 маусымына аяқталатын алты айда: 8,971,423 мың теңге).

2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай үшін пайыздық кірістерге бастапқы тану кезінде мойындалған қарыздар бойынша жеңілдік амортизациясынан 455,351 мың теңге мөлшеріндегі пайыздық кіріс кіреді (2017 ж. 30 маусымына аяқталатын алты айда: 282,839 мың теңге).

18 Қаржылық туынды құралдармен жасалатын операциялардан болған шығындарды шегергендегі кірістер

	2018 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)	2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)
<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>		
Своп операциялары бойынша іске асырылмаған/(шығыстар)	1,539,629	(17,433,525)
Своп шарттары бойынша іске асырылған кірістер	-	4,702,294
Своп шарттары бойынша пайыздық шығыстар	(687,980)	(1,148,902)
Индекстелген төлемдер бойынша іске асырылмаған шығыстар	122,313	120,196
Қаржылық туынды құралдармен жасалатын операциялардан болған барлық шығындарды шегергендегі кірістер/(кірістерді шегергендегі шығындар)	973,962	(13,759,937)

Меміелердің толық сипаттамасы және қаржылық нәтижелерді өлшеу маңызды есептерде және есеп саясатын қолданудағы кәсіби пайымдауларда - туынды қаржы құралдарының және басқа да қаржы құралдарының әдіг құнында (4-ескертпе) келтірілген.

19 Нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша активтерді бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстар

2017 жылдың 28 сәуірінде жасалған талап қою құқықтарын кеміту шарты шеңберінде Қор «Delta Bank» АҚ берген кредиттерді өтеу шотына АҚ-нан шағын және орта бизнес кәсіпорындарға берілген 15,443,912 мың теңге негізгі қарыз және 253,529 мың теңге есептелген сыйақы мөлшерінде кредиттер портфелін алды. Қор басшылығы шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген жаңа кредиттер портфелінің әділ құнын 11,418,766 мың теңге мөлшерінде талап қою құқықтарын қайта кеміту күніне бағалады, бұл берілген кредиттерді бастапқы танудан 4,278,675 мың теңге мөлшерінде шығынды тануға алып келді (2016 ж. 30 маусымына аяқталатын алты айда: нөл). Мәмілелерді егжей-тегжейлі сипаттау және қаржылық нәтижелерді бағалау маңызды есептерде және есеп саясатын қолданудағы кәсіби пайымдауларда - құнсызданудан болған залалдар мен қарыздар бойынша құнсыздану резервтерін қалпына келтіру, клиенттерге берілетін аванстар мен қаржы институттарындағы қаражатты қайтаруда көрсетілген (4 Ескерту).

2018 жылдың бірінші жартысында, Қор коммерциялық банктерге нарықтық мөлшерлемелерден төмен кредит берген және 4,443,157 мың теңге көлемінде бастапқы тану шығынын мойындаған.

20 Пайдаға салынатын салық

Пайда немесе залал құрамында көрсетілген пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар келесі компоненттерден тұрады:

	2018 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)	2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)
<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>		
Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы шығыстар	783,798	-
Кейінге қалдырылған салық салу	(506,883)	165,386
Кезеңдегі пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	276,915	165,386

21 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару Қордың қызметіне негізделеді және Қордың қызметінің маңызды элементі болып табылады. Қор тәуекелдерді сәйкестендіру, бақылау, бағалау және бақылау үдерісінде, сондай-ақ тәуекелдер лимитін және басқа да ішкі бақылау жүйелерін құру арқылы тәуекелдерді басқарады. Тәуекелдерді басқару процесі Қордың тұрақты рентабельділігін сақтау үшін маңызды және Қордың әрбір қызметкері өз міндеттеріне байланысты тәуекелдерді басқару үшін жауап береді. Баға тәуекелін, пайыздық тәуекелді және валюталық тәуекелді қоса алғанда нарықтық тәуекел, сондай-ақ кредиттік және өтімділік тәуекелі Қор қызметінің барысында оның алдында тұрған негізгі тәуекелдер болып табылады.

Қаржылық тәуекелдерді басқару және тәуекелдерді бағалау әдістерінің мақсаттары, саясаты мен процестері Қормен 2018 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде, сонымен қатар 2017 жылы да қолданылады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

21 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Валюталық тәуекел. 2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша валюта тұрғысынан қаржылық активтер және міндеттемелер құрылымы келесідей көрсетіледі:

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	Теңге	АҚШ доллары	Өзге	Барлығы
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	59,204,379	6,378	1,030	59,211,787
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	236,141,995	3,577,041	-	239,719,036
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек	2,248	-	-	2,248
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	973,622	-	-	973,622
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағалау атын инвестициялық бағалы қағаздар	538,108	-	-	538,108
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағалау атын инвестициялық бағалы қағаздар	1,946,708	-	-	1,946,708
Өзге қаржылық активтер	320,798	-	-	320,798
Барлық қаржылық активтер	299,127,858	3,583,419	1,030	302,712,307
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Қарыз қаражаттары	159,684,250	66,635,994	-	226,320,244
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	10,574,062	-	-	10,574,062
Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	5,705,594	-	-	5,705,594
Өзге қаржылық міндеттемелер	1,912,622	-	-	1,912,622
Барлық қаржылық міндеттемелер	177,876,528	66,635,994		244,512,522
2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша валюталық туында құралдарға дейінгі таза позиция	121,251,330	(63,052,575)	1,030	58,199,785
ВАЛЮТАЛЫҚ ТУЫНДЫ ҚҰРАЛДАР				
Туынды қаржылық құралдар бойынша талаптар	-	64,069,464	-	64,069,464
Туынды қаржылық құралдар бойынша міндеттемелер	(37,341,168)	-	-	(37,341,168)
2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша таза позиция	83,910,162	1,016,889	1,030	84,928,081

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

21 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюта тұрғысынан қаржылық активтер және міндеттемелер құрылымы келесідей көрсетіледі:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Теңге	АҚШ доллары	Өзге	Барлығы
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	44,046,521	28,361	48	44,074,930
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	2,659,323	-	-	2,659,323
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек	221,719,359	3,858,919	-	225,578,278
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	34,550	-	-	34,550
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	3,324,539	-	-	3,324,539
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	567,017	-	-	567,017
Өзге қаржылық активтер	62,637	-	-	62,637
Барлық қаржылық активтер	272,413,946	3,887,280	48	276,301,274
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Қарыз қаражаттары	138,102,569	64,900,334	-	203,002,903
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	3,177,338	-	-	3,177,338
Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	5,263,531	-	-	5,263,531
Өзге қаржылық міндеттемелер	832,614	-	-	832,614
Барлық қаржылық міндеттемелер	147,376,052	64,900,334	-	212,276,386
2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша валюталық туында құралдарға дейінгі таза позиция	125,037,894	(61,013,054)	48	64,024,888
ВАЛЮТАЛЫҚ ТУЫНДЫ ҚҰРАЛДАР				
Туынды қаржылық құралдар бойынша талаптар	-	59,545,282	-	59,545,282
Туынды қаржылық құралдар бойынша міндеттемелер	(34,352,218)	-	-	(34,352,218)
2018 жылдың 30 маусымдағы жағдай бойынша таза позиция	90,685,676	(1,467,772)	48	89,217,952

Жоғарыда көрсетілген туынды қаржы құралдары бұл ақша қаражатының қаржылық активтер немесе ақша монетарлық міндеттемелері болып табылады, бірақ Қордың жалпы тәуекелін ұсыну үшін бөлек ұсынылады.

Әрбір бағандағы Мерзімдік қордың позициясы әрбір контрагенттің позициялары (және төлемдер) бойынша рейтингке дейін сатып алу (оң сома) немесе сату (теріс сома) туралы келісімге қол жеткізілген тиісті валютаның есепті кезеңнің соңындағы әділ құнды көрсетеді. Жоғарыда келтірілген талдау тек қана ақша активтері мен міндеттемелерді қамтиды. Қор пайдалар мен монетарлық емес активтерге салынатын инвестициялар айтарлықтай валюталық тәуекелге әкелмейді деп санайды.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

21 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі. Төмендегі кестеде 2018 жылдың 30 маусымындағы жағдай бойынша дисконтталмаған қаржылық активтер мен дисконтталмаған мерзімдердің талдауы келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Барлығы
30 маусым 2018 жыл						
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР						
Ақша қаражаттары және оның баламалары	59,211,787	-	-	-	-	59,211,787
Пайда немесе залал арқылы өділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	1,946,708	1,946,708
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	6,023,172	9,389,794	1,939,711	5,578,354	216,788,005	239,719,036
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек	2,248	-	-	-	-	2,248
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	694,855	8,006	56,596	50,745	163,420	973,622
Өзге жиынтық арқылы өділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	538,108	538,108
<i>Есептеу жалпы негізде жүзеге асырылатын своп:</i>						
- түсім	-	(198,418)	-	(203,887)	70,364,723	69,962,418
- жылыстау	-	11,966	-	(448,705)	(42,797,383)	(43,234,122)
Өзге қаржылық активтер	320,798	-	-	-	-	320,798
Барлық қаржылық активтер	66,252,860	9,211,348	1,996,307	4,976,507	247,003,581	329,440,603
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Қарыз қаражаттар	366,652	1,459,711	953,591	6,706,430	216,833,860	226,320,244
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	10,574,062	-	-	-	-	10,574,062
Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	5,705,594	-	-	-	-	5,705,594
Өзге қаржылық міндеттемелер	2,487,953	-	-	-	-	2,487,953
Қаржылық міндеттемелер бойынша барлық болашақ әлеуетті төлемдер	19,134,261	1,459,711	953,591	6,706,430	216,833,860	245,087,853
Қаржылық құралдар бойынша өтімділік айырмашылығы	47,118,599	7,751,637	1,042,716	(1,729,923)	30,169,721	84,352,750

21 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу мерзіміне сәйкес дисконтталмаған қаржылық активтер мен дисконтталмаған мерзімдердің талдауы келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Барлығы
30 маусым 2018 жыл						
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР						
Ақша қаражаттары және оның баламалары	44,074,930	-	-	-	-	44,074,930
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	727,421	1,931,902	2,659,323
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	6,963,477	3,615,870	13,291,079	7,471,324	194,236,528	225,578,278
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек	34,550	-	-	-	-	34,550
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	595,241	263,103	513,871	810,735	1,141,589	3,324,539
Өзге жиынтық арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	567,017	567,017
<i>Есептеу жалпы негізде жүзеге асырылатын своп:</i>						
- түсім	-	185,987	-	190,751	68,545,453	68,922,191
- жылыстау	(50,906)	(118,498)	(501,887)	(1,008,631)	(42,049,205)	(43,729,127)
Өзге қаржылық активтер	62,637	-	-	-	-	62,637
Барлық қаржылық активтер	51,679,929	3,946,462	13,303,063	8,191,600	224,373,284	301,494,338
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Қарыз қаражаттар	1,350,707	33,780	107,744	6,211,166	195,299,506	203,002,903
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	3,177,338	-	-	-	-	3,177,338
Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	5,263,531	-	-	-	-	5,263,531
Өзге қаржылық міндеттемелер	832,614	-	-	-	-	832,614
Қаржылық міндеттемелер бойынша барлық болашақ өлеуетті төлемдер	10,624,190	33,780	107,744	6,211,166	195,299,506	212,276,386
Қаржылық құралдар бойынша өтімділік айырмашылығы	41,055,739	3,912,682	13,195,319	1,980,434	29,073,778	89,217,952

22 Шартты және келісімшарттық міндеттемелер

Сот ісін жүргізу. Уақыт өте келе, ағымдағы қызмет барысында сот органдарына Қорға қатысты талап арыздар түсіп тұрады. Өзінің жеке бағалауы бойынша, сондай-ақ ішкі кәсіби кеңесшілердің ұсыныстары бойынша, Қордың басшылығы олар бойынша іс жүргізу Қорға айтарлықтай шығындарға әкелмейді және, тиісінше, осы қаржылық есептілікте осы талқылаулар бойынша шығындарды жабу резервін қалыптастырмайды деп есептейді.

Салық заңнамасы. Қазақстан Республикасының салықтық және кедендік заңнамасы түрлі түсіндірулерге мүмкіндік береді және жиі өзгерістерге ұшырайды. Қор басшылығының Қордың қызметі мен операцияларына қатысты заңнаманы қолдануы тиісті органдармен шешілуі мүмкін. Қазақстандық салық органдары заңнаманы түсіндіруде және есептеулерді бағалауда неғұрлым қатаң ұстанымға ие болуы мүмкін және өткен уақытта таласқа түспеген мәмілелер мен іс-әрекеттерге дау туындауы мүмкін. Нәтижесінде қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдардың айтарлықтай сомалары есептелуі мүмкін. Салық кезеңдері тексеру жүргізілетін жыл алдындағы бес күнтізбелік жыл ішінде тиісті салық органдарымен салық салу мақсаттары үшін тексеруге ашық болып табылады. Кейбір жағдайларда тексерулер ұзақ уақытқа созылуы мүмкін.

Компаниялар арасындағы операциялардан туындайтын салық міндеттемелері осындай мәмілелерде қолданылатын нақты бағалар негізінде анықталады. Қазақстан Республикасындағы трансферттік баға белгілеу ережелерін түсіндіру одан әрі дамып, Қазақстан Республикасының салық органдары қолданатын тәсілге өзгерістер енгізілгендіктен, бұл трансферттік баға болашақта дауласуы мүмкін. Қазақстан Республикасындағы трансферттік баға белгілеу ережелерінің қысқа уақытта бар болғанын ескере отырып, осындай даулы жағдайлардың салдары жеткілікті сенімділікпен бағалануы мүмкін емес. Сонымен бірге олар тұтастай алғанда ұйымның қаржылық жағдайына және / немесе қызметіне маңызды болуы мүмкін.

Қазақстандық салық заңнамасында кейбір салық мәселелері бойынша анық нұсқаулар жоқ. Кейде Қор Қорға жалпы салық мөлшерлемесін төмендетуге әкелетін осындай салықтық емес мәселелерді түсіндіруді қолданады. Жоғарыда айтылғандай, әкімшілік және сот практикасындағы соңғы оқиғалардың салдарынан салықтық позициялардың түсіндірілуі қатаң қадағалауға жатады. Салық органдарының осындай тексерулердің салдары жеткілікті сенімділікпен бағалауға болмайды; алайда олар тұтастай алғанда ұйымның қаржылық жағдайына және / немесе қызметіне елеулі болуы мүмкін.

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер. Қорда операциялық жалға беруде бірқатар ғимараттар мен көлік құралдары бар. Жалға беру, негізінен, көрсетілген мерзімнен кейін жалдауды ұзарту мүмкіндігімен бір жылдың алғашқы кезеңіне жасалады. Жалдау төлемдері, әдетте, нарықтың жалдау шарттарын көрсету үшін жыл сайын көбейеді. Жалдау шартты жалгерлік төлемдерді қамтымайды.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер. Бұл құралдардың негізгі мақсаты клиенттерге қажетті қаражат бөлуді қамтамасыз ету болып табылады. Клиент үшінші тұлғаларға өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда төлемдерді жүзеге асыру үшін Қордың қайтарымсыз міндеттемелерін білдіретін кепілдіктер және кредиттер сияқты кредиттік тәуекелге ұшырайды. Кредиттерді ұзарту жөніндегі міндеттемелерге басшылық мақұлдаған кредит түрінде кредит беру үшін бекітілген соманың пайдаланылмаған бөлігі кіреді. Қор кредиттік міндеттемелер бойынша пайдаланылмаған сомаларды пайдаланбаса, пайдаланылмаған міндеттемелердің жалпы сомасына тең сомада залалға ұшырауы ықтимал. Дегенмен, залалдардың ықтимал сомасы пайдаланылмаған міндеттемелердің жалпы сомасынан аз, өйткені қарыз беру бойынша міндеттемелердің басым бөлігі клиенттердің кредит қабілеттілігінің белгілі бір талаптарына сәйкестігіне байланысты. Қор ұзақ мерзімді міндеттемелердің қысқа мерзімді міндеттемелерге қарағанда кредиттік тәуекелдің жоғары деңгейіне ие болғандықтан, кредит бойынша міндеттемелерді өтеу мерзіміне дейін қалған уақытты бақылайды.

22 Шартты және келісімшарттық міндеттемелер (жалғасы)

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер мыналарды құрайды:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл	31 желтоқсан 2017 жыл
Қарыздарды құнсыздауға берілген кепілдіктер	45,281,705	45,281,705
Берілген кепілдіктер	35,000,439	25,413,102
Қолданылмаған кері қайтарылмайтын кредиттік желілер	24,138,088	15,865,834
Минус: Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	(1,325,577)	(1,104,245)
Резервті шегерумен барлық кредиттік сипаттағы міндеттемелер	103,094,655	85,456,396

2015 жылы Қор «Банк ЦентрКредит» АҚ үшін «Банк ЦентрКредит» АҚ-мен Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінде (бұдан әрі - «ЕҚДБ») ашылған 27,220 млн теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылдың 30 маусымындағы жағдай бойынша «Банк ЦентрКредит» АҚ ЕҚДБ-ден 20,470 миллион теңге мөлшерінде қарыздар алды (31 желтоқсан 2017 ж.: 20,470 миллион теңге). Қордың басшылығы шығарылған күні «Банк ЦентрКредит» АҚ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген 229,222 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша есептелген комиссиялық кіріс сомасы 90,112 мың теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсан: 179,161 мың теңге). 14 және 22 Ескертулерді қараңыз.

2016 жылы Қор «Forte Bank» АҚ және «КМФ» микроқаржы ұйымы» ЖШС үшін (бұдан әрі «КМФ» МҚҰ») «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ-мен ЕҚДБ-де ашылған сәйкесінше 9,907 миллион теңге және 3,776 миллион теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ ЕҚДБ-нен сәйкесінше 19,243 миллион теңге және 3,776 миллион теңге мөлшерінде қарыз алды (31 желтоқсан 2017 ж.: сәйкесінше 19,243 миллион теңге және 3,776 миллион теңге). Қордың басшылығы «Forte Bank» АҚ және «КМФ» МҚҰ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген сәйкесінше 47,294 мың теңге және 19,409 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: сәйкесінше 57,030 мың теңге және 25,669 мың теңге). 14 және 22 Ескертулерді қараңыз.

2017 жылы Қор «Банк Kassa Nova» АҚ үшін «Банк Kassa Nova» АҚ-мен ЕҚДБ-да ашылған 1,793 миллион теңге мөлшерінде кредиттік желілер бойынша кепілдіктер берді. 2018 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Банк Kassa Nova» АҚ ЕҚДБ-нен 1,793 миллион теңге қарыз алды (31 желтоқсан 2017 ж.: 1,793 миллион теңге). Қордың басшылығы «Банк Kassa Nova» АҚ-дан алынған комиссиялық кірістің есептелген сомасына негіздеген 1,250 мың теңге мөлшерінде осы кепілдіктердің әділ құнын бағалады (31 желтоқсан 2017 ж.: 1,250 мың теңге). 14 және 22 Ескертулерді қараңыз.

Берілген кепілдіктер бойынша қалған арту шағын және орта кәсіпкерлікті кепілдендірудің жалпы көлемінің артуына байланысты.

Пайдаланылмаған кредиттік желілерде, аккредитивтер және кепілдіктер бойынша жалпы берешек сомасы шарттарға сәйкес болашақ ақша талаптарын міндетті түрде білдірмейді, себебі аталған міндеттемелерді қарыз алушыға қаражаттарды бермей әрекет мерзімінің аяқталуы немесе жойылуы ықтимал болады.

23 Әділ құн бойынша ақпаратты ашу

Әділ құнды бағалау нәтижесі әділ құн иерархиясының деңгейіне сәйкес талданады және бөлінеді: (i) 1-деңгейге бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтарда бағаланған бағалар (түзетілмеген) кіреді; (ii) 2-деңгейге пайдаланылатын барлық елеулі кірістер актив немесе міндеттеме үшін тікелей немесе жанама бақыланатын бағалау әдістерін пайдалана отырып, бағаланған бағалар кіреді (яғни, мысалы бағалар); және (iii) 3-деңгейге бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген бағалар жатады (яғни, бақыланбайтын бастапқы деректерге негізделген). Қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының санаттары бойынша бөлу үшін басшылық кәсіби пайымдауларды пайдаланады. Егер елеулі түзетулерді талап ететін бақыланатын бастапқы деректер әділ құнды бағалау үшін пайдаланылса, бұл бағалау 3-деңгейге тағайындалады. Қолданылатын енгізулердің маңыздылығы әділ құнды бағалаудың толықтығы үшін бағаланады.

23 Әділ құн туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

(а) Әділ құнды көп ретті бағалау

Әділ құнды көп ретті бағалау әрбір есепті кезеңнің соңында қаржылық жағдай турлы есепте талап етілетін немесе басқа ХҚЕС рұқсат етілген бағалауды білдіреді. Төмендегі кестеде әділ құнды көп ретті бағалау жататын әділ құн иерархиясының деңгейі көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл		31 желтоқсан 2017 жыл	
	1 деңгей	2 деңгей	1 деңгей	2 деңгей
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР				
Пайда немесе залал арқылы				
әділ құн бойынша				
бағаланатын				
инвестициялық бағалы				
қағаздар				
- Корпоративтік облигациялар	-	1,190,992	-	1,179,806
- Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	-	755,715	-	1,479,517
Өзге жиынтық кіріс арқылы				
әділ құн бойынша				
бағаланатын				
инвестициялық бағалы				
қағаздар				
- Корпоративтік облигациялар	-	538,108	-	567,017
Өзге қаржылық активтер				
- Туынды қаржылық құралдар	-	26,728,296	-	25,193,064
<hr/>				
ӘДІЛ ҚҰН БОЙЫНША КӨП РЕТ				
БАҒАЛАНАТЫН БАРЛЫҚ				
АКТИВТЕР	-	29,213,111	-	28,419,404

Актив нарығына айналмайтын валюталық своптың әділ құнын анықтау үшін Қор дисконтталған ақша ағындары әдісі сияқты бағалау әдістерін қолданады. Алайда ХҚЕС-ға сәйкес құралдың әділ құны пайда болу сәтінде мәміле бағасына тең. Егер мәміле бағасы қаржылық құралдың пайда болу сәтінде анықталған сомандан бағалау әдісін қолданумен ажыратылатын болса аталған айырмашылық валюталық своптың әрекет ету мерзімі аралығында тең амортизацияланады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескерту - 2018 жылғы 30 маусым

23 Әділ құн туралы ақпаратты ашу(жалғасы)

(б) әділ құн бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелерге арналған әділ құнының ашылымы

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	30 маусым 2018 жыл (аудиттелмеген)			Баланстық құн
	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	59,211,787	-	-	59,211,787
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар				
- Қаржылық мекемелер берген кредиттер	-	215,012,002	-	225,576,587
- Үш айдан астам бастапқы өтеу мерзімі бар банктердегі депозиттер	-	14,129,584	-	14,142,449
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек				
- Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек	-	2,248	-	2,248
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар	-	-	973,622	973,622
Өзге қаржылық активтер				
- Өзге	-	-	320,798	320,798
АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТИЛЕТІН БАРЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР	59,211,787	229,143,834	1,294,420	300,227,491
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Қарыз қаражаттары				
- Азиялық Даму Банкі	-	80,502,355	-	80,774,806
- «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ	-	48,409,586	-	74,115,485
- Жергілікті органдар	-	28,936,136	-	45,505,890
- «Самұрық-Қазына» ҰӨҚ» АҚ	-	24,206,704	-	25,536,659
-Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі	-	387,404	-	387,404
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер				
- Жергілікті органдар	-	10,372,525	-	10,372,525
- Банктер	-	201,537	-	201,537
Болашақ кезеңдер кірістері и Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв				
- Болашақ кезеңдер кірістері	-	4,380,018	-	4,380,018
- Қаржылық кепілдіктер (Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв)	-	1,325,576	-	1,325,576
Өзге қаржылық міндеттемелер				
- Өзге	-	1,912,622	-	1,912,622
АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТИЛЕТІН БАРЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	-	200,634,463	-	244,512,522

23 Әділ құн туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	31 желтоқсан 2017 жыл (аудиттелмеген)		Баланстық құн
	1 деңгей	2 деңгей	
ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және оның баламалары	44,074,930	-	44,074,930
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар			
- Қаржылық мекемелер берген кредиттер	-	196,949,941	216,059,786
- Үш айдан астам бастапқы өтеу мерзімі бар банктердегі депозиттер	9,518,492	-	9,518,492
Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек			
- Субсидиялау бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек	-	34,550	34,550
Кредиттер және клиенттерге берілген аванстар			
- шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген кредиттер	-	3,295,094	3,295,094
- Микрокредит ұйымдарға берілген кредиттер	-	18,366	18,366
- Қаржылық лизингке таза инвестициялар	-	1,708	1,708
- Өзге кредиттер	-	9,370	9,370
Өзге қаржылық активтер			
- Өзге	-	62,637	62,637
АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТИЛЕТІН БАРЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР	53,593,428	200,371,666	273,074,933
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Қарыз қаражаттары			
- Азиялық Даму Банкі	-	72,472,682	72,472,682
- «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ	-	49,130,003	71,948,648
- «Самұрық-Қазына» ҰӨҚ» АҚ	-	25,449,768	32,754,338
- Жергілікті органдар	-	32,604,300	25,449,768
- Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі	-	377,466	377,467
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер			
- Жергілікті органдар	-	1,758,695	1,758,695
- Банктер	-	1,418,643	1,418,643
Болашақ кезеңдер кірістері и Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв			
- Болашақ кезеңдер кірістері	-	4,159,286	4,159,286
- Қаржылық кепілдіктер (Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв)	-	1,104,245	1,104,245
Өзге қаржылық міндеттемелер			
- Өзге	-	832,615	832,615
АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТИЛЕТІН БАРЛЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	-	189,307,703	212,276,387

24 Байланысты тараптармен операциялар

Тараптар, егер олар жалпы бақылауда болса немесе олардың бірі екіншісін басқаруға мүмкіндігі болса немесе басқа тараптың басқа қаржылық және операциялық шешімдер қабылдауына елеулі ықпал ете алатын болса, олар байланысты деп саналады. Байланысты тараптармен қарым-қатынастарды қарастырған кезде, мұндай қатынастардың экономикалық мазмұны тек олардың құқықтық формасына ғана емес, сонымен қатар есепке алынады.

24 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2018 жылдың 30 маусымдағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Ақша қаражаттары және оның баламалары	-	-	-	21,801,155
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	755,715
Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы міндеттемелердің алдын ала төлемі	-	-	-	14,258,928
Қауымдастырған кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	8,000	-
Өзге қаржылық активтер	-	-	-	12,849
Өзге активтер	-	-	-	30,074
Қарыз қаражаттары	74,115,485	-	-	71,429,953
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	-	-	-	10,372,525
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	-	-	-	4,618,375
Өзге міндеттемелер	1,234,153	8,297	-	905,969

Төменде 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты айдағы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістермен шығыстар баптары көрсетілген

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Пайыздық кірістер	-	-	-	32,055
Пайыздық шығыстар	(2,316,838)	-	-	(620,374)
Комиссиялық кірістер	-	-	-	194,388
Комиссиялық шығыстар	-	-	-	(34)
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалаудан шығыстар шегерумен кірістер	-	-	-	39,136
Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	-	(8,297)	-	-
Пайдаға салынатын салықтар бойынша шығыстар	-	-	-	(276,915)

Төменде 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай аралығындағы байланысты тараптар ұсынған және байланысты тараптармен өтелген кредиттердің жиынтық сомасы көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Кезең аралығында байланысты тараптар ұсынған кредиттер сомасы	-	-	-	-
Кезең аралығында байланысты тараптар өтеген кредиттер сомасы	-	-	-	-

24 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2018 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай аралығында байланысты тараптардан алған және Қормен өтелген қарыз қаражаттарының жиынтық сомасы келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Кезең аралығында байланысты тараптардан алынған қарыз қаражаттарының сомасы	-	-	-	12,884,305
Кезең аралығында қормен өтелген қарыз қаражаттарының сомасы	127,500	-	-	666,150

Төменде 2017 жылдың 31 желтоқсандағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Ақша қаражаттары және оның баламалары	-	-	-	18,692,460
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	-	-	-	1,479,517
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы міндеттемелердің алдын ала төлемі	-	-	-	13,721,713
Өзге активтер	-	-	8,000	62,847
	71,948,648	-	-	58,581,573
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	-	273	-	1,758,695
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	-	-	-	6,065,416
Болашақ кезеңдер кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	-	-	-	-
Өзге міндеттемелер	-	-	-	560,427

Төменде 2017 жылдың 30 маусымына аяқталған алты айдағы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістермен шығыстар баптары көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Пайыздық кірістер	-	202,222	-	145,327
Пайыздық шығыстар	(2,182,484)	(146)	-	(592,786)
Комиссиялық кірістер	-	110,488	-	-
Қаржылық туынды құралдармен операциялардан кірістерді шегерумен шығыстар	-	-	-	-
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалаудан шығыстар шегерумен кірістер	-	-	-	158,732
Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	-	(4,752)	-	(10)
Пайдаға салынатын салықтар бойынша шығыстар	-	-	-	(165,386)

24 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2017 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай аралығындағы байланысты тараптар ұсынған және байланысты тараптармен өтелген кредиттердің жиынтық сомасы көрсетілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырылған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Кезең аралығында байланысты тараптар ұсынған кредиттер сомасы	-	-	-	-
Кезең аралығында байланысты тараптар өтеген кредиттер сомасы	-	-	-	-

Төменде 2017 жылдың 30 маусымына аяқталған алты ай аралығында байланысты тараптардан алған және Қормен өтелген қарыз қаражаттарының жиынтық сомасы келтірілген:

<i>(Қазақстандық мың теңгеде)</i>	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Қауымдас- тырылған компаниялар	Өзге байланысты тараптар
Кезең аралығында байланысты тараптардан алынған қарыз қаражаттарының сомасы	-	-	-	11,949,660
Кезең аралығында қормен өтелген қарыз қаражаттарының сомасы	127,500	182,329	-	962,062

Төменде басты басшылыққа сыйақыны төлеу туралы ақпарат ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгеде)</i>	2018 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)		2017 ж. 30 маусымына аяқталған алты айда (аудиттелмеген)	
	Шығындар	Есептелген міндеттеме	Шығындар	Есептелген міндеттеме
<i>Қысқамерзімді төлемдер:</i>				
- Еңбек ақы	91,635	9,988	75,613	8,113
- Қысқамерзімді сыйақылық төлемдер	10,519	-	3,313	-
- Ақшалай емес түрдегі төлемдер	7,482	-	4,336	-
Итого Барлығы	109,636	9,988	83,262	8,113

Байланысты тараптармен операциялар кепілдіксіз. Күмәнді қарыздар бойынша күтілетін кредиттік залалдар байланысты тараптардың күмәнді қарыздарының жоқтығына байланысты құрылмады.

25 Есептілік мерзімі аяқталғаннан кейінгі жағдайлар

Есепті күннен кейін ешқандай оқиғалар болған жоқ.